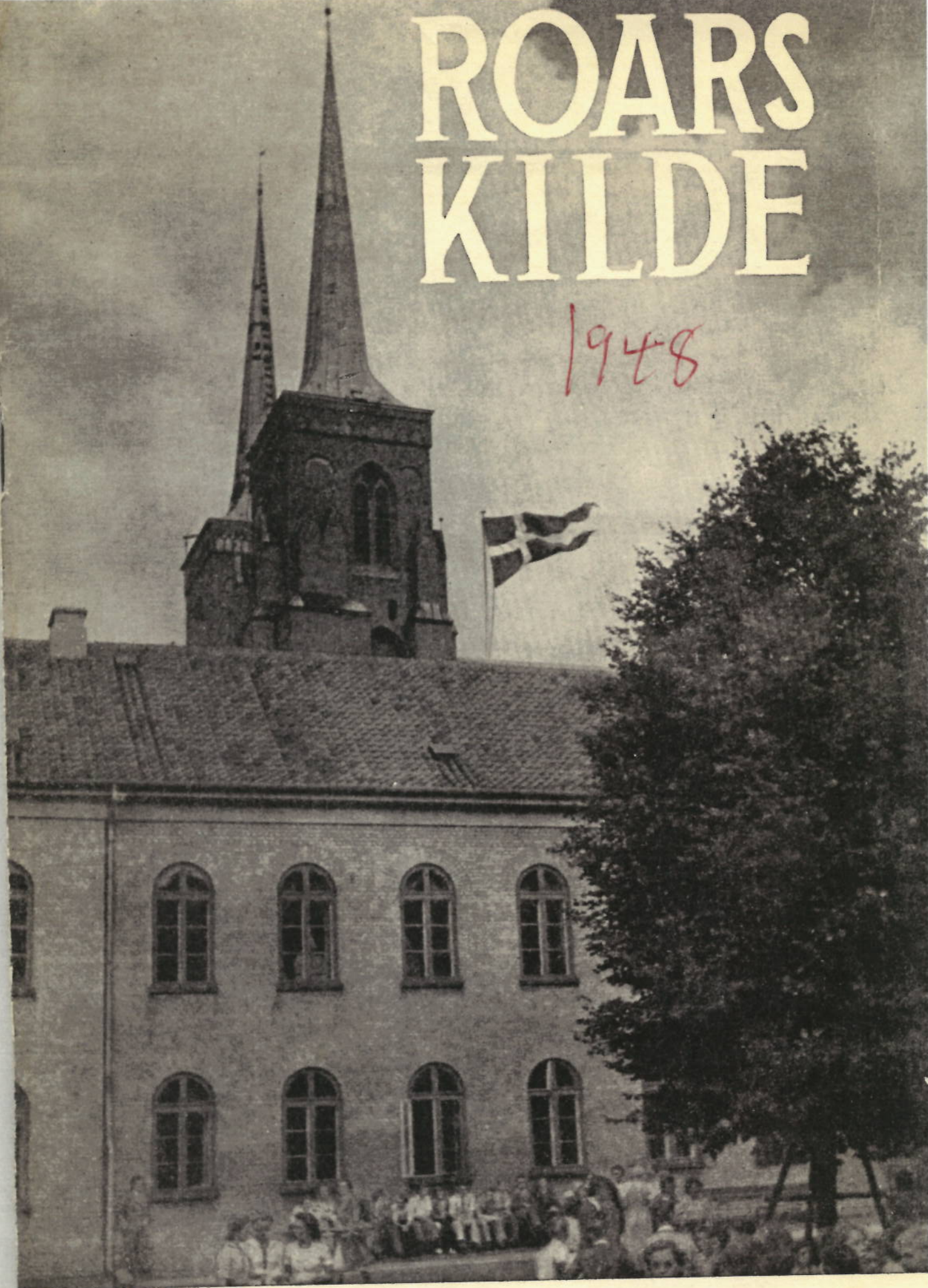

ROARS KILDE

1948

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

ROARS KILDE

ÅRSSKRIFT FOR ROSKILDENSER-SAMFUNDET

NR. 30

*

OKTOBER

*

1948

Rektor V. S. Lauritsen

Rektor V. S. Lauritsen — Æresmedlem af Roskildenser-Samfundet

Ved generalforsamlingen i november 1947 udnævntes tidligere rektor ved Roskilde Katedralskole V. S. Lauritsen til æresmedlem i vort skolesamfund.

Ved sin afgang udtalte rektor, at vi ikke mere ville få ham at se i Roskildenser-Samfundet. Hans tid dér var omme, fordi en ny mand nu repræsenterede skolen. Vi forstår og bøjer os for dette synspunkt,

idet vi samtidig glæder os over, at vi, ved at udnævne rektor til æresmedlem, alligevel beholder ham hos os og samtidig dermed giver den tak, vi skylder ham, et synligt udtryk.

Da rektor i sin tid tiltrådte, forbeholdt han sig sin stilling overfor Roskildenser-Samfundet. Han ville se os lidt an først. Kammerherre Oxholm, vor daværende formand, måtte således lægge alt sit diplomatiske snille for dagen for at lokke rektor til at overtage dirigenthvervet ved generalforsamlingen i rektors første år. Men da rektor havde opdaget, at Roskildenser-Samfundets fester ikke prægedes af flabede taler om gamle lærere, men af trofasthed og hengivenhed til den gamle skole, accepterede han os. Ja, mere end det. Roskildenser-Samfundet fik i rektor Lauritsen den varmeste ven og beskytter. Den af ham indstiftede gyldne mindering blev tildelt vor formand og næstformand, kammerherre Oxholm og lensgreve Ahlefeldt, og

deres portrætter blev sammen med en mindeplade for Roskildenser-Samfundet og et billede af vor legatstifter, overlæge Sjøberg, ophængt på skolen.

Rektor Lauritsen fortalte engang, at lektor Rathsach ved hans tiltrædelse havde sagt til ham: »Ja, nu tager De skolen, rektor, men inden længe er det skolen, der tager Dem,« og rektor kom til at sande rigtigheden i de erfarne ord. Rektor Lauritsens største indsats: at få skolens gamle mure til at berette en 1000-årig historie, vidner om, til hvilken grad skolen og dens ånd tog ham, — in majorem gloriam scholae Roskildensis.

I taknemlighed tæller Roskildenser-Samfundet nu rektor V. S. Lauritsen blandt sine æresmedlemmer.

Roskildenser-Samfundet.

Til Rektor V. S. Lauritsens gamle Elever og Venner fra Tiden ved Roskilde Katedralskole

Rektor V. S. Lauritsen har sat sit Præg paa vor gamle Skole paa en saadan Maade, at Sporene aldrig kan udviskes.

Vi tænker paa Rektors Arbejde for Skolens Traditioner og paa den uomtvistelige Personlighed og aldrig svigtende Energi.

Rektors karakteristiske Profil bør ikke mangle blandt Mindegangens Portrætter af Skolens tidligere Rektorer.

Derfor opfordrer vi Dem til at hjælpe os, saaledes at vi kan lade male et værdigt Portræt af Rektor. Der kræves en ret stor Sum for at naa Maalet, men det naas, hvis alle er med; ethvert Beløb er af Betydning.

Bidrag bedes venligst indbetalt paa Postkonto 62896: Direktør Arne L. Galatius, Anker Heegaardsgade 5. København V., eller direkte til et af Komitéens Medlemmer.

AKSEL SØRENSEN

Lektor

MOGENS WANDEL-PETERSEN

Legationssekretær

NIELS CHR. NEBELONG

stud. jur.

ARNE L. GALATIUS

Direktør

Lektor Morthorst

— in memoriam.

Som den sidste af de »gamle« lærere fra de første årtier i dette århundrede forlod lektor Morthorst i sommeren 1943 skolen efter tiltagende svagelighed. Omtrent fem år endnu fik han lov at leve. Den 11. marts i år lukkede han sine øjne, 71 år gammel.

Lektor Morthorst blev student fra Ribe 1895, cand. theol. 1901 og cand. mag. 1904. Efter at have været lærer ved forskellige skoler, kom han i 1907 til Roskilde, hvor han i 1910 blev udnævnt til adjunkt og i 1920 til lektor.

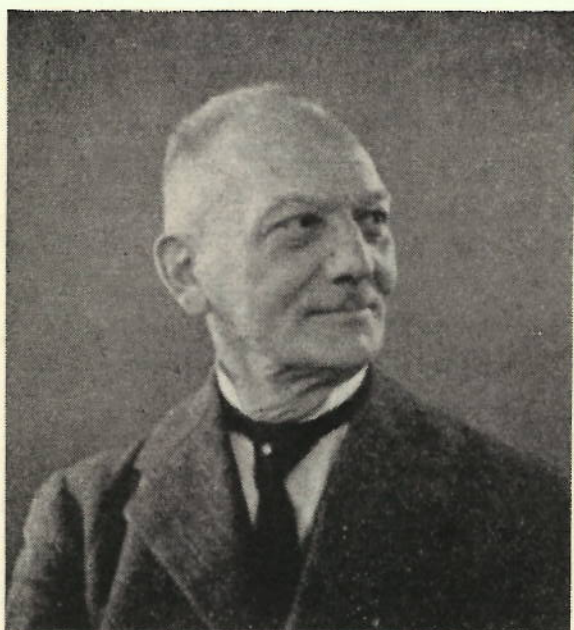
Blandt de »gamle lærere« var lektor Morthorst lærerkollegiets Benjamin, og han blev egentlig ved med at se ung ud, selv da han var blevet skolens ældste lærer. Selv om trækkene på billedet, der ledsager denne artikel, er præget af hans sygdom, vil man ikke være tilbøjelig til at tro, at de tilhører en mand på omtrent 70 år.

Alle, der har haft lektor Morthorst, vil mindes ham som en venlig lærer. Stillet overfor dovenskab eller uopmærksomhed blev han ikke vred, men bedrøvet. Han kunne ikke forstå, at nogen tåbeligt gad spille tiden med pjank i stedet for at lære noget. Selv mødte han altid velforberedt, pligt-opfyldende som han var. Eleverne havde i ham en god og trofast ven, som de trygt kunne gå til.

Vi vil i venlighed mindes lektor Morthorst.

Lektor M. Morthorst

Overlæge A. Sjøberg
æresmedlem af Roskildenser-Samfundet

Stor gave fra overlæge Sjøberg

Overlæge A. Sjøberg har sendt Roskildenser-Samfundet et brev, hvori han skriver:

»Den 1. Maj har jeg indsat 10.000 Kr. paa en Bankbog paa Roskildenser-Samfundets Navn med Kvitteringsret for Kassereren.

Pengene ønskes anvendt til et Værelse paa det nye Collegium medicum i Domus medica.

Lægforeningens Hovedbestyrelse vil imidlertid meget nødigt gaa med til at lægge nogen Klausul paa Værelserne, og jeg er derfor efter Forhandling med Formanden, Overlæge C. Clemmensen, omend »med blødende Hjerte« gaaet med til at nøjes med *Fortrinsret* for Roskildenser-Samfundet.«

Ved rusgildet i foråret gav formanden meddelelse om overlæge Sjøbergs nye donation. Det bliver jo de unge årgange, der får glæde af gaven. Men den skal også omtales i Roars Kilde, fordi den er et nyt eksempel på overlæge Sjøbergs godhed og gavmildhed over for unge kammerater, der behøver en håndsrækning.

I årenes løb har vi gang på gang modtaget store gaver fra overlæge Sjøberg, der stadigvæk kun synes, at han afbetaler gæld.

Roskildenser-Samfundet har forlængst gjort overlæge Sjøberg til æresmedlem. Vi har kun det lille fattige ord, der hedder tak, at bringe ham. Tak, kære overlæge Sjøberg, for Deres gode vilje og deres åbne hånd.

Roskildenser-Samfundet.

Mit første Skoleaar i Roskilde Kathedralskole

1880-81

Paa redaktionens anmodning har fhv. sognepræst L. P. S. Egerup, der er student fra 1886, venligst overladt »Roars Kilde« følgende mindeartikel om de helt gamle dage.

Det var d. 14. August 1880, altsaa for 68 Aar siden, jeg traadte ind i Skolen som Discipel i 1. studerende Klasse — en mægtig Overgang fra Landsbyskolen i dens daværende Skikkelse. Det var Sognets Præst (Pastor Fritz i Jersi-Skensved), som under Konfirmationsforberedelsen havde fattet Godhed for mig og henvendt sig til min Far desangaaende. Men hvorfra skulde der skaffes Midler til noget saadant? Far var en fattig Banevogter med 500 Kr. om Aaret i Løn, saa det turde han slet ikke tænke paa, og Præstens Forsøg paa at rejse Midler ved en Sogneindsamling gav kun et kummerligt Resultat: »Saa kunde vi jo alle faa vore Børn paa Latinskolen, naar andre skulde betale for det.« Men Mor, et lille energisk Menneske, tabte ikke Modet, men tog resolut op til Rektor Blichert og forelagde ham Sagen. Han svarede meget velvilligt: »Lad ham komme og blive prøvet. Saa skal vi se, hvad vi kan gøre ved ham.«

Men hvordan skulde den Prøve klares? Mine vordende Klassekammerater havde gaaet 1 Aar i den daværende Forberedelsesklasse og lært Begyndelsesgrundene i Tysk og Fransk, og der var kun en Maaned til Skolens Begyndelse. Og hvem kunde og vilde undervise mig? Jo, der var netop i Jersi (selv boede jeg i Skensved) en jævnaldrende Dreng ved Navn Ole Larsen (død for nogle Aar siden som Præst ved Helligaandskirken i København). Han havde just gennemgaaet Forberedelsesklassen med saa fint et Resultat (blankt ug i alle Fag), at Skolen lod ham springe 1. studer. over og begynde i 2. Han paatog sig paa Præstens Anmodning at meddele mig saa meget som muligt af sin egen Viden i Løbet af den korte Tid. Og det lykkedes virkelig at klare Optagelsesprøven, skønt Resultatet især for Franskens Vedkommende blev mere end tarveligt og gav Rektor Anledning til at fremhæve Nødvendigheden af ekstra Hjælp i dette Fag.

Forunderligt nok blev det samme Ole Larsen, der siden som theol. Kandidat blev min Manuduktør i mit Studiums sidste Maaneder, endda med saa godt Resultat, at jeg fik et større Laud end han selv til Embedseksamen. Det skaffede ham med det samme en saadan Tilgang af Manucenter, at han kunde gifte sig paa det og fortsætte denne Gerning i mange Aar.

Hvor jeg skulde bo, var givet: hjemme, og daglig rejse med Toget til Roskilde, hvad mange andre Skoledisciple gjorde paa den Tid fra alle Omegnens Stationer. Som Søn af Banefunktionær fik jeg Frikort til Jernbanen med det samme, og efter første Maanedes Forløb skaffede Rektor mig Friplads som ekstraordinær Gratist, hvad der vistnok ellers var forbeholdt Sønner af Skolens egne Lærere. Oven i Købet tilbagebetalte han mig den første Maanedes Skolepenge. Det lettede i høj Grad paa min Fars Bekymringer, da Friplads ellers ikke gaves før efter 1 Aars Forløb.

Saa stod jeg dør i Skolen mellem de mange vordende Kammerater — ret som »en grimme Ælling« fra Landet, just ikke »for stor«, tvært imod ret lille af min Alder, men vel nok »aparte« og derfor udæskende de andres Lyst til at »nøfle«. Hvilket bl. a. gav sig Udslag i, at de i Frikvartererne flokkedes om mig i tætte Skarer og begloede mig som et udenlandsk Dyr, meget generende uden dog helt at tage Pippet fra mig. Jeg var f. Eks. modig nok til at levere dem den Salut: »Jeg takker Dem, mine Herrer, for

Rektor *Blichert*

Overlærer *Fritsche*

den udsøgte Opmærksomhed, De viser mig,« der naturligvis udløste en Storm af Latter. Eller de udnævnte mig til Venstremand, saasom jeg kom ude fra Bondelandet, hvilket jeg indigneret afviste med den kraftige Ytring: »Nej! Venstremændene ødelægger Landet« (formodentlig Genklang af Stemningen blandt Jernbanens Folk paa den Tid, Det var jo fra det Miljø, jeg kom). Saa blev jeg et Stykke Tid benævnt som »Rigsdagsmanden i 1. Klasse«, hvad jeg siden mindedes, da jeg som Student fik Ansættelse som Stenograf-assistent i Rigsdagen og altsaa virkelig fik noget med Rigsdagen at gøre. Noget imponerede det, at jeg gav Afkald paa Fridag oven paa Konfirmationen. Jeg var den eneste i Klassen, som skulde konfirmeres det Efteraar. Rektor kom ind og spurgte: »Skal nogen her konfirmeres paa Søndag?« Jeg meldte mig, han noterede det og spurgte til min Forundring: »Du kan vel nok komme igen paa Tirsdag?« og, da jeg nølede med Svaret: »for du vil vel gerne have Mandag fri?« Uden at jeg havde faaet betænkt mig, røg det ud af mig: »Naa — det kan være lige meget.« »Naa ja — ja, kom du bare, du skal være velkommen!« Saadant et enestaaende Exempel paa Flid vakte Opsigt og Beundring, men mig selv ærgrede det unægtelig bagefter, og jeg haabede hele Dagen, men forgæves, at Rektor skulde forny sit generøse Tilbud — at bede ham derom vovede jeg ikke. En Hjælp til at hævde mig blev, at en Discipel i 6. Klasse ved Navn Hunderup (endt som Stationsforstander i Neksø) udnævnte mig til sin Fætter. Han med flere andre i 5. og 6. Klasse udmærkede sig ved det prægtigste Fuldsøg og var derfor Genstand for megen Ærbødighed parret med Misundelse hos de yngre Medlemmer af Skolesamfundet. Og jeg gik villig ind paa Rollen som saadan, naar nogen spurgte mig: »Er du Hunderups Fætter?« i Følelsen af, at det forbedrede min Position. Efterhaanden vænnede man sig dog til mig, og saa var den Ubehagelighed overstaaet. Værre gik det siden en Dreng af udpræget jødisk Type, der kom fra København. Han blev ganske forstyrret af den Begloen, gav sig til at slaa og sparke løs paa Mængden, hvad der naturligvis indbragte ham en Bunke »Tæv«. Til sidst maatte han forlade Skolen. Hvortil Adjunkt *Hansen*, som altid tog sig faderligt af mig lige fra første Dag, bemærkede: »Det var godt, du tog dine Genvordigheder paa en mere fornuftig Maade.«

Øge- eller Kælenavne var der ingen Mangel paa. »Rigsdagsmand« er allerede nævnt. Jeg hed den Gang *Sørensen*, det blev straks til *Søren*, siden til *Soren*. Et lignende Vedhæng blev »Sveskestrup«, snart forkortet til »Sveske«, der dog ikke havde noget med den kendte Handelsvare at gøre. Det var *Hunderup*, der engang hjalp mig ud af en Skærmydsel med Ordene: »Vil I nu la' Kirkesveskelstrup være i Fred!« — en Fordrejning af min Hjembyes Navn: Kirkeskensved.

Paa Rektor Blicherts Godhed for mig er der allerede anført Eksempler, og den holdt sig, da jeg gjorde god Fremgang i Klassen. Jeg begyndte som No. nederst af 26 og røg ved første Omflytning op midt i Klassen som No. 13, hvilket gjorde en af mine Velyndere blandt Hjemsogets Bønder betænkelig: »bare det saa gaar!« Rektor betegnede det derimod som et rigtig pænt Resultat efter den Undervisning, jeg før havde faaet. Anden Omflytning bragte mig op paa No. 5 og tredje dito paa No. 1. Men det skyldtes et Uheld. Duksen var ellers Knud Johannsen, den senere Heredsfuldmægtig og Sagfører i Roskilde, han havde været syg en Maaned og var derved kommen udenfor Nr. Selv var jeg ogsaa ret betænkelig derved, mærkede desuden (det syntes jeg i hvert Fald), at det var ikke lige velset af alle Lærerne. Det lykkedes da heller ikke at holde Dukse-Pladsen (det var den forbistrede Mathematiks Skyld!), derimod var jeg i Reglen No. 2 eller 3 i de nærmeste Aar. Siden gled jeg ned mod Midten paa Grund af jævnlig, langvarig Sygdom. Men ved Studentereksamen 1886 lykkedes det mig at erobre min gamle Plads som No. 2 med 101 Points. Nr. 1 blev Waldemar Oxholm med 103. Han, hvis Far var Postmester i Køge, og jeg fulgtes altid til og fra Skole gennem Gaderne, han, der var garderhøj, med lange, værdige Skridt, jeg, der nærmest var Lilleput, trippende ved Siden af paa mine korte Ben, saa godt jeg kunde.

Adjunkt Muusmann

Skolens Lærerpersonele er saa godt skildret og ypperlig karakteriseret i foregaende Numre af »Roars Kilde«, at jeg ikke har noget at tilføje. Blot vil jeg fortælle lidt om 3, som blev forflyttede i Løbet af min Skoletids første 2—3 Aar. Først selve Rektoren, P. K. Blichert, en imponerende, magtfuld Personlighed, i lige høj Grad respekteret af Lærere og Disciple. Gamle Pedel Christensen forguede ham og sagde siden om ham: »Han var en Stadsmand!« I hans Afskedstale til os Disciple kom det rigtig frem, hvor varmt et Hjerte, der bankede bag det tilsyneladende barske Ydre. I sine ældre Aar var han meget korpulent, jeg kan derfor slet ikke genkende ham paa Billedet i Skolens Trappegang; jeg synes, det forestiller en ganske anden Mand. Det var allerede i 1882, han blev forflyttet til Sorø, efter Sigende for at genoprette en forfalden Disciplin, hvad han i saa Fald nok ogsaa var Mand for at kunne gøre. Det blev fortalt iblandt os, at Disciplene paa Akademiet betegnede ham som »en Mand, der slet ikke vilde tage imod Fornuft.« Efter nogle Aar døde han i Embede ganske pludselig.

Blandt de øvrige Lærere var én særlig fremragende: Adjunkt Rafn, som min Klasse havde i Historie 2 Timer om Ugen. Han havde i højeste Grad sit Ydre og sit Væsen med sig, smuk og mandig og i Stand til at holde Disciplin blot med sit Blik. Vi elskede ham alle som én og var i høj Grad misundelige paa Klassen foran os, der havde ham hver Dag i Latin. Det følte derfor af hele Skolen med Rektor Krarup i Spidsen som et stort

Tab, da han blev flyttet til Metropolitanskolen i Kbh., hvor han mange Aar efter endte som Rektor efter at have beklædt samme Stilling i Odense.

Vor Latinlærer var derimod Overlærer *Fritsche* (siden mangeaarig Rektor i Ribe). Han var vor Skræk og Rædsel paa Grund af sin Strenghed: 1 Fejl: gX, 2 Fejl: maadelig, 3 Fejl: slet, og saa sin løse Næve, som hverken var blød eller blid. Glassene i hans Brillen sad lodret i Stedet for, som ellers, vandret, hvad der gjorde hans Ydre endnu mere skrækindjagende for en Bangebuks, derfor kaldte vi ham ogsaa for »Skrækkeren« og deklamerede jævnlig: »Sum, es, est. Skrækkeren er et Bæst! Sumus, estis, sunt. Han render Stuen rundt!« Det sidste var bogstavelig sandt. Han gik Klassen rundt i hele Timen, og en Dag, da en Dreng paa et Bænkehjørne (det var ikke mig, mig rørte han aldrig, mærkeligt nok) havde dummet sig særlig slemt, lovede Fr. ham en Lussing for hver Gang, han passerede ham, og da det netop var i Timens Begyndelse, kunde det jo blive til mange inden dens Slutning. Første Gang lød et vældigt Klask, anden Gang et ret svagt, men maaske mere virkningsfuldt, for Drengen begyndte at græde. Saa gik Fr. paa Kathedret og blev der, lige til Klokkeren ringede ud — saa havde han altsaa holdt sit Ord.

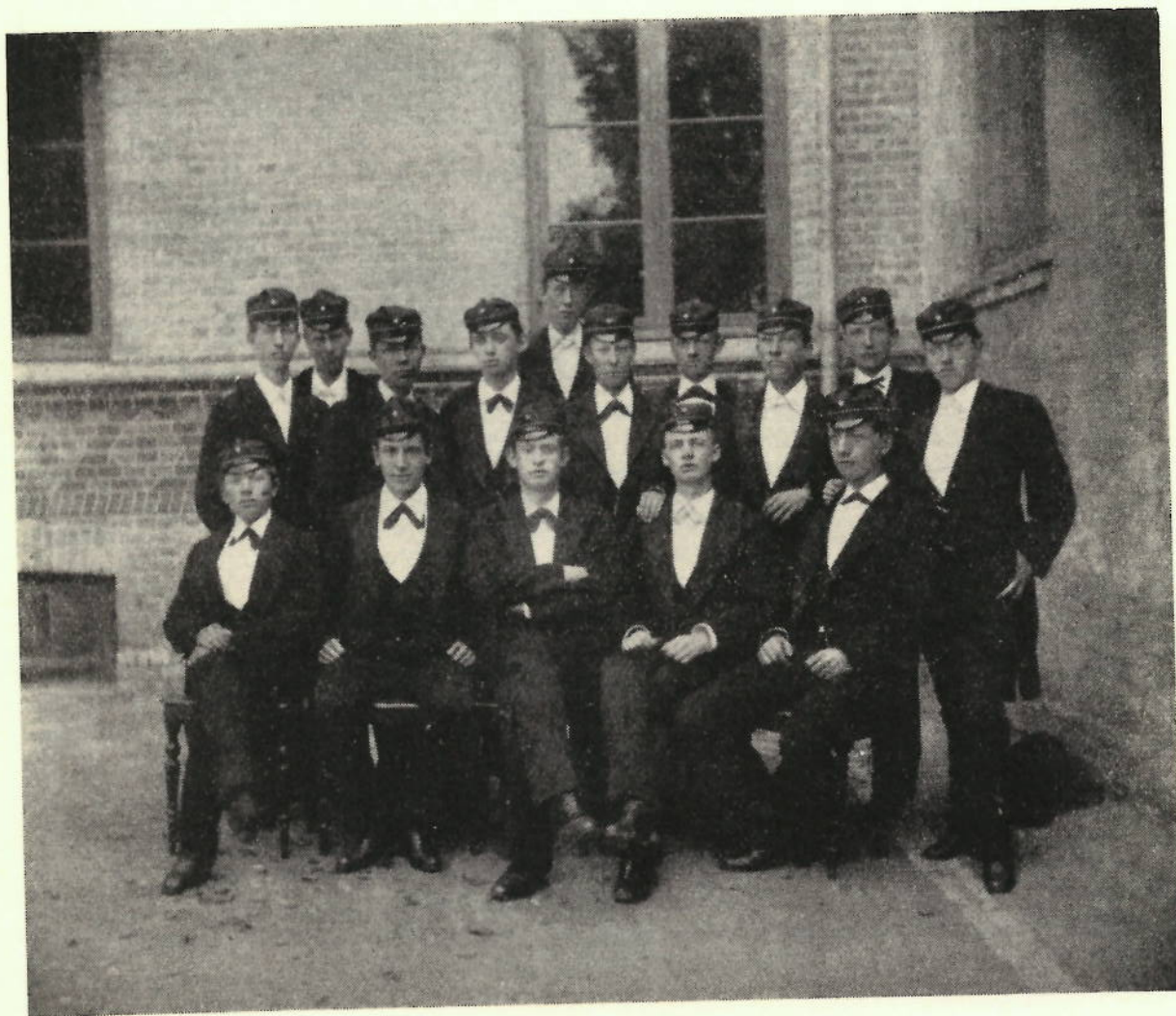
Men vi fik lært Latin, saa det battede. Han holdt os i Aande hele Tiden, og vé den, der blev greben i Uopmærksomhed! hvad let kunde ske, hans skarpe Blik var allevegne. Alle de mange Kasus- og Verbalformer sad efterhaanden fast som den lille Tabel. Min første latinske Stil havde kun 3 Ord rigtige, hvoraf det ene var »et« (og), saa han fik saa sørgelig Brug for sin blaa Blyant, at han sagde: »Du maatte hellere have skrevet jip-jap-kør om kap, det kunde jeg meget lettere have rettet.« Men snart kom jeg, støttet af nogen medfødt Sprogbegavelse, efter det, og saa blev Stilene efterhaanden ganske fine (ved 4. Klasses Hovedeksamen blankt ug). Jeg tror, han har kunnet mærke min gode Vilje trods alt; det var egentlig ogsaa kun de dovne og ligegyldige, han var haard imod: »Jeg vil sige jer, jeg fører en uforsonlig Kamp mod alt Jaskeri, og skriver I et utydeligt o eller a, saa regner jeg det altid til det gale.« En fik en Dag en Næsestyver under Eksaminationen, saa Næsen sprang op at bløde. Han fik Lov at staa med den over Spytbakken, til han var hørt færdig, og saa først sendt ned i Gaarden for at »vaske Tuden«. Sligt tog man sig ikke saa nær den Gang. Nu om Stunder vilde jo sligt have været »gefundenes Fressen« for en vis Type Blade. Og alligevel, trods al vor Frygt, holdt vi af ham, for vi følte, han var strengt retfærdig og holdt af os midt i al sin Barskhed. Derfor sendte vi ham ogsaa et Klassebrev efter hans Forflyttelse til Ribe, som han besvarede meget kærligt. Og da siden en Lærer blev flyttet fra Ribe til Roskilde, medbragte han en speciel Hilsen netop til vor Klasse.

Et Par disciplinære Episoder forefaldt i Løbet af mit første Skoleaar, dog ikke i min Klasse. Karakterprotokollen i en af de andre Klasser forsvandt pludselig sporløst, og da ingen meldte sig som Tyven, blev hele Klassen straffet med at maatte gaa i Skole hele Pinseferien (Helligdagene dog vel undtagne), hvad nok ikke mindst Lærerne har været kede af. Og saa var der en Affære med »doblete Karakterbøger«. Ugens Karakterer blev efter Karakterprotokollen skrevet ind i hver enkelts Karakterbog af et Par Disciple i hver Klasse i Lørdagens sidste Time, saa skulde vi medbringe dem Mandag Morgen, underskrevet af Fædrene. Underskrifterne blev saa eftersat i første Time i hver Klasse af vedkommende Lærer. Adjunkt *Muusmann*, som var meget skarpsynet og en dreven Forhørsdommer (han kunde forvirre en med sine Spørgsmaal, saa man sagde det modsatte af, hvad man vilde), opdagede da en Dag en rød Snølle i Slutningen af et Fadernavn, og snart kom Sagens Sammenhæng for Dagen. Vedkommende havde en privat Karakterbog hjemme, som han udfyldte med mere ønskelige Karakterer, end Skolens udviste, fik Faderens Underskrift derpaa, trak denne op med rødt Hektografblæk, overførte den i Skolens Bog og trak den op med almindelig sort Blæk. Saa var den klaret.

Men uheldigvis havde han ikke faaet det sidste Sving i Fadernavnet med, og saa blev Fidusen opdaget.

Jeg har altid følt dette første Skoleaar som et *meget langt* Aar, lige saa langt som de 2 sidste — velsagtens den almenmenneskelige Følelse af, at jo ældre man bliver, des hurtigere løber Tiden. Nu skal jeg snart fylde 82 Aar. Jeg tager Studenterbilledet fra 86 ned fra Væggen og betragter med Vemod de unge Ansigter fra den Gang, jeg er vistnok den eneste overlevende. Med Henblik paa disse nu saa fjerne Dage og de mange øvrige, som fulgte, kan jeg kun sige Gud og Mennesker Tak for en ufattelig Godhed og Kærlighed. »Min Guds gode Haand har været over mig.« Nehemias 2,8.

L. P. S. Egerup.

Studerterne 1886.

Forrest til venstre sidder artiklens forfatter, fhv. sognepræst L. P. Egerup, nr. 2 fra højre er Roskildenser-Samfundets stifter, afdøde toldinspektør Frans Djørup Bang. Yderst til højre står afdøde sagfører Knud Johannsen, medlem af Roskildenser-Samfundets bestyrelse fra stiftelsen 1916 til sin død i 1936, og endelig ses stående som nr. 5 i bageste række vor afdøde formand (fra 1916 til sin død i 1945) stiftamtmand, kammerherre Wald. Oxholm.

Af hele holdet er nu kun artiklens forfatter, L. P. Egerup, i live.

Studenterne 1908 i rektors have.

Stående i døren rektor Hauch og frue. På fru Hauchs højre side Emil Fryd og foran fru Hauch Thomas Bang. På rektors venstre side og foran rektor to frøkner Hauch. Derefter fra venstre til højre: Harboe, Johanne Bolt-Jørgensen, Manniche, Folmer Andersen, Aage Teglbjærg, Thyge Jørgensen, Axel Mathorne, adjunkt frk. Schiøtz og Axel Schaldemose.

Aarets Jubilarer

Ved Redaktør, cand. mag. Povl Engelstoff

50-Aars Jubilarer

Studenterne fra 1898

T. C. W. Bræstrup, cand. jur., Sagfører, død 7. Juni 1919 i Fredensborg.

J. Jensen, Oberstløjtnant, død 15. Febr. 1938 i Sønderborg.

N. I. Heje Jespersen, Overretssagfører, Haslev.

A. Redøhl, Revisor, Assurandør, død 10. Febr. 1936 i Fredericia.

C. L. Smidt, Provst, Herning.

C. F. V. Vest, Landsretspræsident, Viborg, død 30. Aug. 1947.

H. J. Vimtrup, Sognepræst, Horbelev, Falster.

Realisterne fra 1898

V. Hansen, nu: *Erling*, Kontorchef, Frederiksdalsvej 81, Virum, Holte.

B. M. Harreschou, Stationsforstander i Ry, død 21. Jan. 1935.

J. Nielsen, nu: *Skensved*, Direktør for Østvendssysels Andelssvineslagteri, Sæby.

P. C. Nielsen, Grosserer, Klintebjerg pr. Otterup, Fyn, død 1. April 1947.
P. A. Schram, Grosserer, Kvæsthusgade 6, Kbhvn. K.
K. E. H. Wieck, Fabrikant, Brabrand, død 14. Febr. 1921.
E. Winther, Maskinmester, Kronprinsensvej 18, Kbhvn. F.

4. Klases Hovedeksamen 1898

C. Breyen, Driftsbestyrer, Vodroffsvej 25, Kbhvn. V.
V. Neergaard, Godsejer, Valdemarskilde pr. Frederikslund.
P. M. Rasmussen, Bogholder, Mølløvænget 7, Helsingør.

40-Aars Jubilarer

Studerterne fra 1908

Folmer Andersen, Civilingeniør, Skovshovedvej 27, Charlottenlund.
Thomas B. Bang, mag. art., død 5. Febr. 1920 paa Frederiksberg.
Johanne Bolt-Jørgensen, fhv. Skoleleder, cand. mag., Bondetinget 5, Roskilde.
Emil Fryd, Landsretssagfører, Under Elmene 4, Kbhvn. S.
Poul Harboe, Direktør, Civilingeniør, Borgmester Jensens Allé 22, Kbhvn. Ø.
Thyge Jørgensen, Overlærer, Vindingevej 11, Roskilde.
Peter Manniche, Højskoleforstander, cand. mag., Den internationale Højskole, Helsingør.
Axel K. Olsen, Navneforandring til *Mathorne*, Sognepræst i Lille Lyngby, død 29. Maj 1931.
Axel Schaldemose, Civilingeniør, død 7. Septbr. 1932 i Kbhvn.
Aage Teglbjærg, Trafikkontrollør, Strandparken, Holbæk.

Realisterne fra 1908

Laurits Bech, Proprietær, Dybgaarden, Levetoftte pr. Haslev.
Schach Clausen, Direktør, Tranevænget 10, Hellerup.
J. P. Gotfred Hansen, Stadsdyrlæge, Roskilde, død 5. Jan. 1938.
J. P. L. Hansen, Direktør, død 23. Marts 1934 i Tientsin.
A. H. D. Havsteen, Kaptajn, Kammerjunker, Strandvej 185, Hellerup.
Chr. Hemmingsen, Oberstløjtnant, Ryvangs Allé 3, Kbhvn. Ø.
S. Holme, Sparekassedirektør,, Stændertorvet, Roskilde.
A. P. Jensen, Kommunelærer i Korsør, død 1. Juni 1932.
Einar Manniche, Kommunelærer, Ellehøj 6, Hellerup.
O. H. Redøhl, Styrmænd, død 17. Maj 1916 i Ousted.
Johs. Schram, Fuldmægtig, Kvæsthusgade 6, Kbhvn. K.
Carl Skou, Landsretssagfører, Hersegade 3, Roskilde.
Knud Thiesen, cand. mag., Agertoften 24, Gentofte.
Jenny Østergaard, gift med Arkitekt Frits Jørgensen, Niels Juelsvej 3, Svendborg.

25-Aars Jubilarer

Studerterne fra 1923 (nysproglige)

Ellen G. M. Hansen, gift Andersen, 4987 Earnscliffe Ave, P. Q. Montreal, Canada.
Else Hansen, gift med fhv. Landbrugsminister Eriksen, Brangstrup pr. Ringe.
Elisabeth Kerstens, Massøse, gift med Direktør i Bikuben Johs. Faurholt, Østerbrogade 120, København Ø.

Frederik Knuth, Hofjægermester, Greve, Knuthenborg pr. Bandholm.
Poul Nielsen, Tandlæge, Algade 24, Roskilde.
Mogens Camradt Petersen, Papirhandler, Sølvgade 102, Kbhvn. K.
Hedda Ritzau, gift med Direktør Kiellerup, Bredballe pr. Vejle.
Ragnhild Staal, Assistent i Hafnia, død 19. Jan. 1939 paa Frederiksberg.
Erna Pugdahl Sørensen, gift med Ingeniør Erik Jensen, Ciudad Trujillo, Rep. Dommicana, Haïti.
Marie Tange, gift med Handelsgartner A. Sørensen, Kirkebrohus, Brøndbyvestervej, Glostrup.

Studenterne fra 1923 (matematisk-naturvidenskabelige)

Knud Agersted, Civilingeniør, Høeghsmindeparken 12, Hellerup.
Erik Bramslev, Driftsbestyrer, Civilingeniør, Dalgas Boulevard 68, København F.
Johan M. T. Jørgensen, Civilingeniør, Fleischmann Uruguay Inc., Casilla Correo 236, Montevideo, Uruguay.
Marie Petersen, Tandlæge, Virum Torv 4, Lyngby.
Sigurd Poulsen, Dommerfuldmægtig, Rønne.
Agnete Thiesen, gift med Fabrikant Anker Hejlsø, Vesterbyvej 14, Gentofte.
Børge Willumsen, Civilingeniør, Hesselvang 21, Hellerup.

Realisterne 1923

Mogens Brendstrup, Forpagter, Grubberholm, Vallø.
Ebba Christiansen, Kommunelærerinde, St. Olsgade 8, Roskilde.
Karen Dorph, gift med Prokurist Galst, Kingosvej, Taastrup.
Knud E. Frederiksen, Fuldmægtig, Thyregodsvej 6, Valby.
Frank Hauerslev, Direktør, Danish Bacon Co., Watt Road, Hillington, Glasgow S. W. 2.
Preben Havsteen, Overassistent, P. Bangsvej 246, Valby.
Carl Johan Høltzer, Repræsentant, Grundtvigsvej 9, Odense.
Erik Ibsen, Sekretær, Helligkorsvej 24, Roskilde.
Ruth Klingenberg, gift med Viktualiehandler Albert Rasmussen, Kbhvn., død 15. Sept. 1933.
Tove Larsen, gift med Ingeniør Munch, Hostrups Have 4, Kbhvn. V.
Knud Laugesen, Bankbogholder, Bøgevej 10, Glostrup.
Knud B. Martinsen, Kaptajnløjtnant.
Gudrun Møller, gift med Dr. Karl Jónsson, Túngötú 3, Reykjavík.
Poul Nielsen, Forretningsmand, død 30. April 1945 i Paris.
Knud Cramer Petersen, nu: *Cramer-Petersen*, Arkitekt, Hulgaardsvej 12, Kbhvn. F.
Ellen Dahlerup Petersen, Assistent i Undervisningsministeriet, Mariendalsvej 12, Kbhvn. F.
Henry Petersen, Lærer, Bruntofte pr. Tingsted.
Otto Schelhase, Radiotelegrafist, Frederiksborgvej 44, Roskilde.
Helmuth Schledermann, Murermester, St. Laurentiivej 5, Roskilde.
Svend Schultz, Grosserer, Egebækvej 97, Nærum.
Poul Schwencke, Bogholder, Algade 36, Roskilde.
Gunhild Sigismund, gift med Dommerfuldmægtig Sigurd Poulsen, Rønne.
Johannes Sørensen, Konstruktør, Borgediget 6, Roskilde.
Esther Valeur, gift med Kolonialhandler Agger, Storegade 8, Aabenraa.

Studenterne 1948

Aarets Dimittender

Studentereksamen

Nysproglig Linje.

Aage Hansen Børch, F. Repræsentant. — Kirsten Elkjær, F. Skoleinspektør. — Ruth Ellebjerg, F. Sognepræst, Holtug. — Jytte Lind Hansen, F. Vognmand, Skibby. — Ole N. F. Heymann, F. Læge, Hvalsø. — Torben Holm-Pedersen, F. Repræsentant, Ringsted. — Else Margrethe Holst, F. Provst, Kornerup. — Karen Jespersen, F. Redaktør. — Kirsten H. Johansen, F. Købmand. — Karen Kristensen, F. Dyrlæge, Viby. — Karen O. Lassen, F. Maskinreparatør. — Bendt Messerschmidt, F. Rentier. — Inga Møller-Jensen, M. Distriktsjrdm., Glostrup. — E. Bodil Nebelong, F. Kontorchef. — Gerda M. Høst Nielsen, F. Husmand, Øhm. — Karen Nilsson, F. Sadelmagermester, Ringsted. — Benedikt Otzen, F. Provst, Jersie. — Britta Petersen, F. Stationsforst., Kværkeby. — Mogens Pilegaard, Forpagter, Kværkeby. — Asta Rydder, F. Forpagter, Valsøllille. — Palle Traberg, M. Fruc, Ringsted.

Matem.-naturvidenskabelig Linje.

Erik Andersen, F. Mejeribestyrer, Gadstrup. — Inger Enig, F. Guldsmed. — Jacob Fogh, F. Forpagter. — Poul Thorvald Hansen, F. Gaardejer, Vor Frue. — Frits E. Dybdahl Jensen, F. Tandtekniker. — Anna Hedvig Jørgensen, F. Inspektør, Himmelev. — Ann-Sofie

K. Knudsen, F. Læge, Tølløse. — Ida J. M. Mortensen, F. Handelsgartner, Ringsted. — Erik Otto, F. Bankfuldmægtig. — A. Gurli Pedersen, M. Frue, Ringsted. — Norman Leo Rasmussen, F. Superintendent., U.S.A. — Ole Schou, F. Lærer, Jersie.

Andersen, Arne, F. Sparekassekasserer. — Henning F. Buhl-Madsen, F. Udskrivningschef. — Knud A. Christiansen, F. Gdr., K. Flinterup. — Richardt Dileng, F. Fouragehandler, Taastrup. — Iris S. Fisker, F. Jordbruger, Hove. — Tage Grodum, F. Overassistent, Taastrup. — Hans M. Hansen, F. Gaardejer, Tune. — Ole Renberg Hansen, F. Gaardejer, Skibby. — N. Jørgen Jørgensen, F. Mejeriejer, Jyllinge. — Ole H. Larsen, F. Gartner. — Ole Jeppe F. Larsen, F. Gaardejer. — Agnete B. Møller, F. Bagermester, Holbæk. — K. Bente H. Nielsen, F. Repræsentant. — Tove E. Nielsen, F. Købmand. — Niels Vagn Sørensen, F. Vognmand, Taastrup.

Realeksamen

Grete B. Augustinussen, F. Dyrlæge, Haudrup. — Ib Balslev, F. Sognepræst, Ejby. — Jørgen Bjulf, F. Kunstmaler. — Jens Ole Christiansen, F. Skovfoged, Særløse. — Arne J. Erthmann, F. Tilskærer, Himmelev. — Nellie Heyman, F. Læge, Hvalsø. — Karen Ruth Jacobsen, F. Gaardejer, Valøse. — Egon J. Jensen, F. Hotelforpagter. — Mogens Thye Jensen, F. afd. Grosserer. — Birte Kristensen, F. Dyrlæge. — Poul Bertram Larsen, F. Gaardejer, Osted. — Elise Olsen, F. Gaardejer, Daastruplund. — Anne Enggaard Petersen, F. Arkitekt. — Knud Selmose, F. Politikommissær. — Mogens Sivertsen, F. Gaardejer, Mannerup. — Flemming I. Sørensen, F. Gartner, Jydstrup. — Knud Vagn Valbjørn, F. Ingeniør, Borup.

Nanna Green, F. Forretningsfører. — Albert Hald, F. Overassistent, Hedehusene. — Bodil J. Hansen, F. Parcellist, Haudrup. — Mogens R. Hansen, F. Bankdirektør. — Frank Hugo Hermind, F. Maskinchef, Marbjerg. — Grete Malherbes Jensen, F. Bestyrer. — Ole Nic. Koch, F. Læge, Køge. — Anne Marie M. Nielsen, F. Kedelbesigtigelsesmand. — Anny J. Nielsen, F. Gaardejer, Himmelev. — Carl Erik Pedersen, F. Gaardejer, Tjæreby. — Viggo Pedersen, F. Fabrikant. — Birte Værbak, F. Lærer, Agerup.

Til de yngste!

Vor uforlignelige jubilar-forsker, redaktør, cand. mag. Povl Engelstoft, retter en overmaade vittig appel til de unge årgange, der snyder sig selv, hvis de springer artiklen over.

Under tretten Aars Arbejde med at afsløre Roskilde-Jubilarer har jeg gjort adskillige Iagttagelser, som der godt kunde skrives en lille Doktordisputats om. Der er en forbausende Forskel paa de enkelte Aargange; undertiden ved en eller to Besked om det hele, undertiden skal næsten hver enkelt graves ud for sig. Alt i alt gælder det pudsige, at de ældre Aargange ofte viser størst Viden og størst Interesse, medens mange af de fyrretyvcaarige er ret ligegyldige. Gang efter Gang bliver jeg præsenteret for halve, mere eller mindre udviskede Erindringer af saa ubestemt Indhold, at de ikke er stort værd. Skal der bødes herpaa for mig og fremtidige Jubilarforskere, skal der begyndes i Tide. Maa jeg derfor rette en lille venskabelig Henstilling til de yngste Aargange: Anskaf Dem, saa snart De har forladt Skolen, en Lommebog, helst med Alfabet. Giv hver Kammerat en Side eller to og noter ned Aar for Aar, hvad De erfarer om ham eller hende. *Alt* har Interesse. For Eksempel: »Traf Amalie i Laksegade i Gaar. Hun gaar Køkkenvejen.« »Stødte paa Svend i KB-Hallen i Aftes. Letsværvægt.« »Læste i Dag i Berlingske, at Sofie har giftet sig for fjerde Gang — med en Dyretæmmer« og saa videre. Adresser og Telefonnumre er rene Lækkerbidskner. Bliv ved at føre Bogen samvittighedsfuldt og gem den godt i 25 Aar. Saa engang i Forsommeren 1973 faar De et Brev, De ikke kan læse. Det er fra mig. Det er allerede galt nok med Skriften nu, og da jeg til den Tid er 96, er der næppe Grund til at vente Bedring. At jeg skulde have faaet bedre Tid end nu til at bruge Skrivemaskine, tror jeg ikke paa. Altsaa, lad være med at læse Brevet. Men kast et Blik paa Stemplet øverst i venstre Hjørne og sig til Dem selv: »Aha, det er ham, den gamle Idiot med Jubilarerne« — eller hvordan De nu vil udtrykke Dem. Læg saa blot Lommebogen i en Konvolut og send den efter Adressen. Rub og Stub — Diskretion en Æressag. Dermed har De gjort Deres, og jeg skal gøre Resten. Det var vist Richelieu, der sagde, at naar han fik to skrevne Linier fra en Mand, skulde han faa ham paa Skafottet. Men skaf *mig* en Adresse fra 1890, 1911, 1925 eller 1948 — saa skal jeg sørge for, at Manden kommer i »Roars Kilde«. Paa Gensyn dør om 25 Aar!

Povl Engelstoft.

Kontingentet

andrager 10 Kr. for Medlemmer over 25 Aar, ellers 4 Kr., og bedes indbetalt paa Roskildenser-Samfundets Postkonto ved Hjælp af indlagte Indbetalingskort i Løbet af en Maaned.

Føler nogen Trang til samtidig at sende et Bidrag til Understøttelsesfonden, stort eller lille, er et saadant meget velkomment. I det forløbne Regnskabsaar har vi haft den Glæde at modtage fra forskellige Medlemmer Bidrag paa ca. 800 Kroner, hvorfor jeg herved paa Bestyrelsens Vegne bringer Giverne en hjertelig Tak.

Alle Dimittender og Jubilarer modtager dette Nummer af »Roars Kilde«. Vi haaber paa mange Indmeldelser.

A. WERNER,
Kasserer

Et scenebillede fra Lise Flindt-Nielsens fantasispil »Roars Drøm«, der opførtes ved Roskildenser-Samfundets aftenunderholdning i Borgernes Hus i København i februar måned. Billedet her forestiller en statueafsløring af lektor Werner år 2048, og som man ser, er statuens rolle i de bedste hænder. En kvartet bestående af Gerda Friberg Nielsen (St. 38), adjunkt Hermod Andersen (St. 30), lærerinde Gunhild Andersen (St. 27) og journalist Lise Flindt-Nielsen (R. 33) hylder her lektor Werner ved afsyngelsen af nedenstående gribende kvad. Foran statuen ses lektor Sørensen som olding, manden i rullestolen er teaterinspektør Holger Rørdam, der som ungdommens repræsentant i Roskildenser-Samfundets bestyrelse specielt er inviteret til at bivåne højtideligheden. En nærmere omtale af forestillingen findes side 34, men billede og digt bringes her i pompøs opsætning som en forsinket hyldest til vor overmåde populære lektor og kasserer, der for nylig er gået hen og blevet 60 år. (Nej, det er ingen trykfejl; der står treds).

Hyldest til Lektor Werner

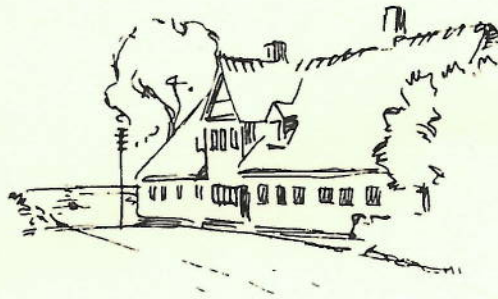
Mel.: Kvartetten af Bizet: »Perlefiskerne«.

Durch, für, gegen, ohne, um, wieder,
 dig vil vi mindes til evige Tider.
an og auf og hinter, in,
 Takken den fylder vor Sjæl og Sind.
neben, über, unter, vor,
 du var baade klog og stor.

An-vorüber, aus og ausser,
sjældent du undte dig Slumrepauser,
bei og binnen, entgegen — ak —
dette kan kun blive en ringe Tak,
gegenüber, mit, gemäss,
altid trak du det store Læs.

Nach, nächst, nebst, samt, seit og von,
du var vor Skoles allerstørste Aand,
hør dine Remser, hvor faste de sidder:
Zu, zunächst og tilsidst zuwider.

Lise Flindt-Nielsen.

TOGET — (til M. N.)

Fuldmægtig *Martin Nielsen* (St. 15) har sendt redaktøren nedenstående digt, ledsaget af et brev, hvori han skriver:

»Fra en studenterkammerat har jeg fået medfølgende digt: »Toget —«, som på fremragende vis skildrer, hvorledes vi i årene 1912—15 som »togdreng« i Roskilde Katedralskole oplevede rejsen til og fra Roskilde. Naturligvis er skildringen mest levende for de elever, som rejste med Kalundborgtoget, men jeg synes, det er så almenlydigt og så godt, at det fortjener optagelse i »Roars Kilde«.

»Toget —« er skrevet af tidligere redaktør af »Pallas« *Hans Ejrnæs*, som nu er ingeniør i U. S. Army i Tyskland. Det er skrevet til mig som en forsinket hilsen til min 50-årsdag, så jeg mener, jeg har ret til at tilbyde »Roars Kilde« digtet.«

Martin Nielsen skal have tak, fordi han ikke har beholdt sine fødselsdagsblomsters yndige farve og duft for sig selv.

Husker du Hjulenes dumpe Metrik?
Di-dada-dum. — Ordløs og stum!
Di-dada-dum. — Eller i Ord:
Vipperød, Tølløse, Hvalsø og Lejre
og slingrende, sidelæns Ryk ind over Roskildes raslende Spor!

Toget om Morgenene — di-dada-dum!
Dagen i støvede Skolerum —
Toget om Aftenen — di-dada-dum!
Dag ud og Dag ind den samme Musik —
Sol som stod op over Bramsnæsvig,
Sol, som gik ned over Tveje Merløse,
mærked hver Dag, som forgik!

Sidst til at komme, før Toget gik
var os en støt, uforanderlig Skik!
Solskin og Regn, Kulde og Sne —
een Ting alene voldte os Ve!
Var der — oh, var der en Enekupé!

Morgenene fandt os forskanset i Krogen —
ikke et Blik til den smilende Egn!
Lektielæsning — krumt over Bogen,
fulgte vi Linjer, Formler og Tegn!
Tavshed og Flid — knap var vor Tid:
Oftentimes en Opgave lod sig besejre
først mellem Hvalsø og Lejre!

Aftenen fandt os igen i vor Krog
hver med sin Bog — Digte — Roman —
hyllet i Tavshed — som endte maaske
rent uvilkaarligt i en spontan
hed Diskussion og vild Kritik —
Livsproblemer — Storpolitik!
Da glemte vi let den lumre Kupé,
sansede ikke det skramlende Tog,
og ikke den klirrende Rude.
Det var, som fornam vi et Vingesus,
Bud fra en Verden derude.
(— Ugentlig kom »Illustrated News«:
Soldater, Kanoner, Pigtraad — og Lig!
Ude faldt der en Verden i Grus,
stivnet i blodig og sanseløs Krig!)

— — — —

Husker du Hjulenes rappe Metrik!
 di-dada-dum, di-dada-dum!
 Lejre passeret — Roskilde snart!
 Husker du Kurven, hvor Toget tog Fart —
 Di-dada-dum, di-dada-dum!
 Da løfted' vi Blikket fra Bøgernes Blade,
 stirrede ud i det gryende Rum:

Henover Vinduets halvlyse Flade,
 højt over Tage og Morgenrøg baarne
 duvede let — yndefuldt let
 Domkirkens luftige Taarne!

Sommeren 1948.

Hans Ejrnæs.

3 g.mn. 1915, fjernet i respektfuld afstand fra rektor Bertelsen. Fra venstre til højre ses Nørregaard (ingeniør), Willumsen (ingeniør), digtets forfatter, Ejrnæs (ingeniør), Rosvænge (operasanger), Kaj Christensen (ingeniør), Knud Nordentoft (læge), død i tysk koncentrationslejr 1944 og indskrevet med hæder paa skolegårdens mindetavle, Harboe (arkitekt), Martin Nielsen (fuldmægtig), Ejnar Andersen (læge) og Weilbye (realskolebestyrer). At dømme efter bulen på Nordentofts jakke har han ulovligt haft sine bøger med ud i frikvarteret. — Billedet er venligst overladt »Roars Kilde« af fru lektor Morthorst.

Lærerkollegiet 1904

Lærerkollegiet 1948

Gamle og unge lærere - eller omvendt

Der er næppe nogen, der vil drømme om, at gennemsnitsalderen for de gamle lærere fra 1904 er betydelig lavere end for det nuværende, ungdommelige lærerkollegium. Paa 1904-billedet er til eksempel Heuer 38, Norup 37, Rathsach 36, Schönau 34 og Ingerslev 32, medens overlærerne C. C. Christensen og Schoustrup begge har den værdige alder af 45. Paa 1947-billedet er rektor 61, løjtnant Jensen 67, Werner 60, Sørensen 57, dr. Arhning 56, Lund 51, Jespersen 50, Skov 49, Kjær 46, Johannsen 45, Christiansen 40 og Whitta Jørgensen 32. Kast så et blik fra Whitta Jørgensen til Ingerslev og spørg Dem selv, om det alene er skægget, der gør det.

Lærerkollegiet 1904

Siddende fra venstre: overlærerne Bay og Lassen, rektor Hauch, overlærer Mikkelsen, adjunkt Schoustrup og overlærer C. C. Christensen. Midterste række fra venstre: adjunkt Ingerslev, gymnastiklærer Enevoldsen, adjunkt Schönau, gymnastiklærer Hansen, adjunkt Rathsach og kantor Jähnigen. Bageste række fra venstre: cand. mag. Sørensen og adjunkterne Krarup, Heuer, Norup og Petersen.

Lærerkollegiet 1948

Siddende fra venstre: dr. Arhning, adjunkt Whitta Jørgensen, adjunkt fru Guhle, lektor Sørensen, adjunkt fru Hemmingsen, adjunkt frøken Torm, lektor fru Smedegaard og adjunkt fru Lund. Midterste række fra venstre: arkitekt Møller, cand. mag. Ørnsholt, adjunkt frøken Mørup Petersen, sognepræst Klarholt, rektor Fogh, adjunkt fru Andersen, løjtnant Jensen, lektor Lund og lektor Skov. Bageste række fra venstre: adjunkt Byberg Nielsen, lektor Kjær, lektor Jespersen, lektor Werner, cand. mag. Møller, cand. mag. Mosby Jespersen, adjunkt Christiansen og lektor Johannsen.

Aand dør ikke —

Det er sikkert gaaet andre af Lensgreve *Ahlefeldts* Venner, som det gik mig, da jeg forleden med Posten modtog et nyt Bind af »Storkansleren«: Denne Hilsen fra den anden Side af Graven virkede i første Øjeblik nærmest chokerende. Men i det næste slog det en som noget ganske naturligt og selvfølgeligt, at vor bortgangne Ven gav dette »Livstegn« fra sig. Derved bekræftede han jo blot endnu en Gang en Sandhed, der for ham næsten var et religiøst Dogme: *Aand dør ikke*.

Nej, Aand dør ikke. Venskab heller ikke. Og vi tager med Taknemmelighed mod Gaven, fordyber os endnu en Gang i et Værk af denne særprægede Stilist og subjektive historiske Skribent.

Jeg ved ikke, om dette sidste Bind paa Forhaand har været beregnet til at danne Afslutning paa »Storkansleren«s Historie, eller om det rige Arkiv, Forfatteren havde Raadighed over, kunde have afgivet Stof til endnu et Bind. Lensgreve Ahlefeldt var jo — i Modsætning til de fleste andre historiske Forfattere — ikke af praktiske Grunde tvunget til at trænge sit Stof mest muligt sammen. Han kunde brede sig efter Forgodtbefindende og medtage alt, hvad der efter hans Skøn havde Interesse. Og netop hans omfattende Viden og mangesidede Orientering gjorde, at han havde svært ved at indse, hvad der for de fleste af Læserne var »dødt Stof«. For ham var det det ikke.

Hans Værkers kompilatoriske Karakter gør dem sikkert uoverkommelige for mange Læsere — og bringer maaske Fagmænd til Fortvivlelse. Men hvad baade Lægmand og Fagmand maa respektere, ja beundre, er den sjældne Evne, Lensgreve Ahlefeldt ejede, til at levendegøre selv det tørreste Stof, faa Personer og Tilstande fra en længst forsvunden Tid til at blive nærværende og anskuelige for Læseren og ved sine i høj Grad subjektive — men aldrig vilkaarlige eller umotiverede — Domme kaste nyt Lys over Historien. Ja, netop hans Vidtløftighed, hans Tilbøjelighed til Digressioner, forlener alt, hvad han har skrevet, med en ganske særlig Charme, lader Forfatterens rige Personlighed gennemstraale hele Værket.

Man kan slaa op og give sig til at læse, hvor man vil, i hans Bøger — ogsaa i dette sidste Bind af »Storkansleren«. Man fængsles øjeblikkeligt af Stilen, og det varer heller ikke længe, før man interesserer sig for de behandlede Emner. Man hygger sig med Bogen, som man i sin Tid hyggede sig i Forfatterens Selskab, nyder det, som man altid nyder Samværet med en charmerende, særpræget og kundskabsrig Personlighed.

Derfor er vi taknemmelige for denne Hilsen post mortem.

Holger Rørdam.

Roskildenser- Samfundets Aktører

Det var vor afdøde Kammerat Carl Muusmann, der tog Initiativet til den første dramatiske Underholdning ved Roskildenser-Samfundets egne Medlemmer. Ved Efteraarssammenkomsten i Roskilde den 19. September 1925 opførtes under Desserten ved Middagen paa Hotel »Prinsen« en lille Vaudeville-Revy, forfattet af Carl Holger (d. v. s. Carl Muusmann og Holger Rørdam) og udført af Valdemar Maglekilde Petersen, Eva Glahn og Knud Schleiss Christiansen. Teksten findes optrykt i »Roars Kilde« Nr. 6 og er saaledes bevaret for Eftertiden. Ældre Medlemmer vil maaske erindre Maglekildes hyggelige »gamle Roskildenser«, Eva Glahns friske Christiansens fantasifulde Pebling. Revyen gjorde stor Lykke, og der var absolut Stemning for at fortsætte med lignende Amatørforestillinger.

Det følgende Aar, da Roskildenser-Samfundet paa Stiftelsesdagen den 28. Oktober fejrede sin 10 Aars Fødselsdag ved en storstilet Fest i Wivels Selskabslokaler, spillede paa en improviseret Scene i den store Sal en Revy i co-optimistisk Stil, som Holger Rørdam denne Gang havde Eneansvaret for, da Carl Muusmann var i Udlandet paa det Tidspunkt. Maglekilde og Eva Glahn var med igen og befæstede deres Sukces fra sidst, desuden Musse Schmidt, der — instrueret af selve Harald Lander — dansede en grotesk Charleston, og Svend Harboe, der sammen med Broderen Poul var Mester for Dekorationerne. Navnlig en flot plastisk Gengivelse af Domkirketaarnene røbede tydeligt, at der baade havde været en Arkitekt og en Ingeniør med i Spillet.

Saa gik der nogle Aar, hvor der ikke blev spillet Amatørkomedie i Roskildenser-Samfundet. Men ved Vintersammenkomsten i Handels- og Kontoristforeningens Lokaler den 14. Februar 1934 opførtes en Vaudeville med Roskilde-Motiv, »Hans og Trine i Trægaarden« af Carl Muusmann, der det Aar kunde fejre sit 50 Aars Studenterjubilæum. Hans og Trine, der først optraadte som unge i 1882 og derefter som gamle i 1932, udførtes med Talent og Charme af Knud Birkedal og Eva Toppenberg, mens Karen-Marie Kleir var en yndig Rosenfe, den gamle Haves Genius. Einar Sewerin og Erik Bencke figurerede som et Par Russer af Aargang 32, og Valdemar Maglekilde bestred denne Gang hele tre komiske Roller med vanlig Bravour.

Holger Rørdam læser Prolog til »Der kan ske saa meget« 1947

Nu kom der en længere Pause. »Roars Kilde« for 1934 indeholdt ganske vist en Artikel, der opfordrede til Dannelse af en dramatisk Klub indenfor Roskildenser-Samfundet, men den Henstilling til Medlemmerne om at melde sig som Aktører, Artiklen sluttede med, gav ikke et eneste Resultat, saa Planen blev hurtigt opgivet. Der var tilsyneladende ikke den fornødne Interesse for Sagen.

— — — Indtil den atter blev taget op i det psykologiske Øjeblik og af den rette Mand.

Fru Clara Hammerich som
Frigga og Lektor Werner som Odin i
»Guderne ser«. 1943.

Ved Foraarsfesten i Ingeniørhuset 1943 opførtes et vittigt og elegant Spex af Jørgen Andersen-Rosendal, »Guderne ser«. Forfatteren havde selv sat Forestillingen i Scene, og paa Scenen optraadte en broget Blanding af gamle nordiske Guder, afdøde danske Konger og Dronninger og moderne Roskildensere af begge Køn. Werner var en herlig Odin, Clara Hammerich en pompøs Frigga, Holger Nielsen en kvik Heimdal, der som Konferencier behændigt knyttede Handlingens spredte Optrin sammen. Karen Rosendal optraadte som en usandsynlig barok Dronning Margrethe, Herbert Hansen var den grusomme Svend Tveskæg og Poul Mortensen den ejegodeste Erik Ejegod, man endnu har set. Desuden medvirkede bl. a. Bent Flensborg med et overdaadigt indlagt Klovnnummer, Grethe Hooge debuterede med afgjort Sukces som Visangerinde, og Troels Munk havde smaa private Triumfer i hele tre Roller. Gehl-Madsen causerede paa Sjællandsk, Hermod Andersen og Frode Friberg Nielsen vandt — i alt Fald efter Publikums Mening — Prisen i Konkurrencen om et nyt Udkast til en Roar og Helge-Statue, og Holger Rørdam sagde

til en Afveksling Prologen til Slut. Der var ovenud Begejstring — baade i Salen og indenfor Bestyrelsen, som var klar over, at her var man inde paa noget af det helt rigtige.

I de sidste Aar under Besættelsen var det umuligt at gennemføre lignende Arrangementer, men til Sammenkomsten i Borgernes Hus i Februar 1946 havde Jørgen Rosendal tilrettelagt en Opførelse af Holbergs Komædie »Sganarels Rejse til Filosofiens Land« i egen Bearbejdning. Da han imidlertid selv kom ud at rejse, maatte Holger Nielsen, der spillede Sganarel, tillige overtage den sceniske Ledelse, og han klarede begge Dele fortræffeligt, mens Niels Malthe-Borch var en stilfuld Leander. I en herlig Flok Filosofer lagde man særlig Mærke til Axel Sørensen, Hermod Andersen og Bent Flensborg, mens Troels Munk var en letbenet Stikirenddrenge for de tre letsindige Filosof-Fruer: Emmy Moes, Ingrid Guhle og Karen Rosendal. Desværre var den store Sal i Borgernes Hus umiddelbart forinden blevet ødelagt ved en Ildebrand, saa Forestillingen maatte forlægges til den lille Sal, hvor der var alt for kneben Plads baade til de optrædende og Publikum, hvorfor man blev nødt til at gentage Forestillingen paa »Prinsen« i Marts Maaned.

I Holger Nielsen havde Roskildenser-Samfundets Aktører faaet den rette Instruktør, og det blev ham, der kom til at fortsætte det af Jørgen Rosendal saa heldigt begyndte Arbejde. I Februar 1947 arrangerede han med kort Varsel en meget fiks og fornøjelig »improviseret« Kabaretfest, »Der kan ske saa meget«, i Borgernes Hus, hvor den store Sal atter var taget i Brug. De medvirkende Kræfter blev efterhaanden kaldt op fra Salen og sat i Arbejde. Maglekilde fortalte endnu en Gang sin berømte Farbroders uødelige Historier, Bent Flensborg optraadte som Tryllekunstner og Hypnotisør med Ingrid Guhle og Karen Rosendal som Medier, Lilian Tertz dansede Ballet, Grethe Sieck-Christensen (Hooge) foretog Viser, Whitta Jørgensen gav i »Husmoderens 5 Minutter« Opskriften paa en Atombombe, Karen Rosendal, Hermod Andersen og Gerda og Frode Friberg Nielsen vakte vild Jubel med en komisk Kvartet, og der var mange andre gode Numre paa Programmet. Holger Nielsen ydede selv et af Aftenens bedste Bidrag som musikalsk Vidunderbarn, fremført og akkompagneret af Broderen Frode. Gehl-Madsen sad hele Tiden paa Scenen og digtede paa Slutnings sangen, og da den endelig blev færdig, tryllede Bent Flensborg et helt Orkester frem til at akkompagnere den.

I Virkeligheden var den »improviserede« Underholdning naturligvis tilrettelagt i Forvejen, og en stor Del af Teksten var skrevet af Lise Flindt-Nielsen, hvis Idérigdom og Produktivitet man straks besluttede at udnytte i Fremtiden. Hun er ogsaa Hoved-Forfatter til det Spex, »Roars Drøm«, der under stort Bifald opførtes i Borgernes Hus den 21. Februar i Aar, og som omtales andetsteds i Bladet.

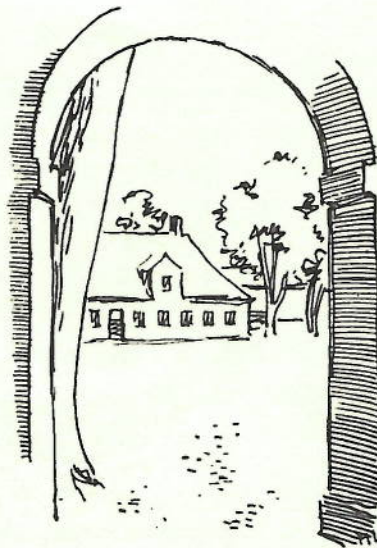
Ved Generalforsamlingen sidste Efteraar blev Lise Flindt-Nielsen og Holger Nielsen som en Anerkendelse af deres store Indsats indvalgt i Bestyrelsen, som derved sikrede sig disse to »Forlystelsesraader«s fortsatte Medarbejderskab. Sammen med Holger Rørdam repræsenterede de Roskildenser-Samfundet som Akademiska Föreningens Gæster i Lund Valborgsaften og overværede Opførelsen af Spexet »Columbus«, og vi kan røbe, at de paa denne »Studierejse« blev inspirerede til et nyt Roskilde-Spex, der sikkert vil blive opført til Vinter i Borgernes Hus, som Bestyrelsen allerede har sikret sig til den første Lørdag i Marts.

Der er ingen Tvivl om, at det var et lykkeligt Indfald, Jørgen Rosendal fik, da han valgte Spex-Formen til sin første Roskildenser-Revy. Det kunde være morsomt, om denne dramatiske Genre, som de lundensiske Studenter hidtil har været ene om at dyrke, kunde komme til at blomstre ogsaa indenfor Roskildenser-Samfundet. Lige siden Middelalderen har der jo været en livlig aandelig Vekselvirkning mellem de to gamle Bispesæder og Skolebyer Lund og Roskilde, saa hvad er naturligere, end at en Tradition fra den ene By omplantes til den anden?

At der i Roskildes Historie fra de ældste Tider og helt op til vore Dage findes en uudtømmelig Fond af Emner til Spex, og at vi har baade en idérig Forfatter og en dygtig Instruktør til at udforme dem, er jo de vigtigste Forudsætninger for, at Roskilde-Spexene kan blive en Tradition indenfor Foreningen. Men af største Vigtighed er det naturligvis ogsaa, at vi finder de rette Aktører til at udføre Rollerne. Vi har været heldige i Starten. Der er allerede dannet en fast Kerne i Ensemblet af talentfulde og til Dels erfarne Amatørskuespillere, som det vil være rimeligt at bevare og udnytte ogsaa i Fremtiden. Ovenfor er nævnt en hel Del Navne, der burde have været nævnt mange flere. Og saa har vi endda slet ikke omtalt de allervigtigste: dem, der malede Dekorationerne, tilrettelagde Musikken, indstuderede Dansene og bestred Hvervene som Akkompagnatører, Regissører og Soufflører. Men det vil være af lige saa stor Betydning, at denne Kreds stadig udvides og fornyes, idet man bestræber sig for hver Gang at finde de bedst egnede Medlemmer til at medvirke i de kommende Spex.

Roskildenser-Samfundet er nu — med sine over 1200 Medlemmer — saa stor en Forening, at det er umuligt personlig at komme i Kontakt med Repræsentanter for alle Aargange, og »Roars Kilde« opfordrer derfor alle, der har Lyst til at være med i denne Side af Foreningens Virke, til at melde sig enten til Lise Flindt-Nielsen, Byvolden 24, Roskilde, Tlf. Roskilde 2323, eller Holger Nielsen, Højstrupvej 160, København, Brh., Tlf. Bella 2044. Der vil saa, inden Rollerne i det næste Spex uddeles, blive afholdt en Prøve, hvor man kan danne sig et Skøn over de forskellige Aspiranternes Evner som Skuespillere, Visesangere, Dansere o. s. v.

Der bliver efter Forlydende Brug for mange medvirkende i det kommende Spex, og man kan jo ikke forlange, at de samme Medlemmer hvert Aar skal ofre deres Tid og Kræfter paa at underholde Kammeraterne. Saa hold jer endelig ikke beskedent tilbage! Meld jer som Aspiranter til den Ære at blive optaget blandt Roskildenser-Samfundets Aktører, og hjælp derved med til, at Roskilde-Spex'ene kan blive den store aarlige Begivenhed indenfor Foreningen.

„Aandslivets Frøkorn“

Spredte Træk fra Gymnasieklubben „Hroar“

»Hroar« — der var en Undertone af Ærefrygt, naar man som »Skriger« nævnte denne hæderværdige Klubs Navn, og man saa med Andagt frem til den Dag, hvor man skulde blive berettiget til at indtræde deri.

Trods al den indre Respekt, vi tidligt følte, kunde vi dog undertiden føle os fristet til at spille de »ærværdige« Medlemmer af »Hroar« et Puds. Jeg husker saaledes en Lørdag Aften, hvor et af Klubbens Medlemmer, som havde en imponerende Statur, skulde holde Foredrag. Vi var da 5—6 usle »Skrigere«, der paatog os at bringe lidt Forstyrrelse ind i Mødets Harmoni. Da alle Medlemmer var samlet, og Foredraget begyndte, listede vi os stille ind paa Skolens Gange og samlede alle de Brændeknuder, vi kunde finde i Nabo-klassernes Brændekasser, og stablede dem meterhøjt op udenfor Mødelokalet. Da Barrikaden var færdig, bankede vi haardt paa Døren, og den modigste af os stak Hovedet ind gennem Dørsprækken. Foredragsholderen havde gjort Pause, og en gjaldende Drengestemme forkyndte, at der var en Pige, som gerne vilde tale med »Imperatoren«. Et Latterbrøl besvarede Frækheden, hvorpaa dog alle de vordende Herrer i Aandernes Rige bestemte sig for en øjeblikkelig Afstraffelse af Fredsforstyrrelsen. Det blev en Oplevelse af de virkelig store at se alle Medlemmerne styrte ud af Døren og falde over Barrikaden. Mens Brændeknuderne buldrede ned ad Trappen, laa de værdige Hroar-Sønner i een filtret Masse ved Døren. Det lykkedes for os alle at bevare vor Anonymitet, selv om Mistankens Observationsballon hang over adskillige af os. Først senere har vi tilstaaet.

Saa kom da det Skoleaar, hvor ogsaa vi rykkede ind i II. G., og vort Borgerskab i »Hroar« skulde bekræftes. Forinden jeg gaar over til at fortælle om Livet i »Hroar« i min Tid, skal jeg prøve at skildre Klubbens Udvikling gennem Tiden.

Dens Oprindelse fortæller sig ligesom andre Myter i en fjern Fortid. I hvert Fald fortæller nogle »Genstiftere« fra 1886—87, at de gav Klubben Navnet »Hroar«, fordi en tidligere Klub skulde have heddet det samme.

Afdøde Forstander *Holten Lützhøft* fra »Det kgl. Opfostringshus« beretter i et Brev fra 1926 bl. a., at Diskussionerne ofte drejede sig om filosofiske og religiøse Problemer, og at alle Retninger var repræsenteret.

»Skønt vi naturligvis ikke magtede de Problemer, som vi behandlede paa vore Møder, fik disse dog ofte et ganske hyggeligt og fornøjeligt Forløb, og vi tilegnede os efterhaanden nogen Øvelse i at træde op og udvikle vore Meninger, — en Øvelse, som jeg anser for virkelig værdifuld. Det hele var jo en Slags Sport, og paa den Tid var Sporten, den legemlige Sport, ikke kommet paa Mode. Desværre var adskillige af os noget smittede af den dengang moderne Herman Bang'ske Blaserthed, og vi levede paa en Tid, da ingen regnede det for videre skadeligt, at man nød diverse Genstande, Romtoddyer, bajersk Øl, Portvin eller lignende. Vi var nogle Stykker, der ikke sjældent tømte et Bæger hos Konditor Bang i Algade eller om Sommeren i Trægaarden, spillede paa de derværende Klaverer og muntrede os paa forskellig Maade, f. Eks. med at synge Vægtersange paa Gaden, naar vi gik hjem. Vægterne var sommetider efter os i den Anledning.

Det største Sold holdtes paa selve Skolen efter gammel Tradition. Pedellen stegte Ænderne og optraadte i det hele som »Skaffer« ved den Lejlighed. Vi fik Rødvin, Sherry til Dsserten, Likør til Kaffen m. m., og vi var meget lidt ædru, da vi Kl. ca. 11 forlod Skolen. Det havde været et meget livligt »Diskussionsmøde« med »vrølede Taler af halvdrukne Mænd«, som der meget rigtig stod i en af de mange Viser, der var skrevet

i Dagens Anledning. — Næste Morgen vaagnede vi med »Tømmermænd«, — det var heldigvis Søndag.«

Sikkert har de kvindelige Elevers Adgang til »Hroar« haft en stor Indflydelse paa Aanden og Tonen, — muligvis har ogsaa Skolens Ledelse haft en Finger med i Spillet, — for fyrré Aar senere foregik alt paa den mest ædruelige og stilfulde Maade.

Men lad os lige høre, hvad et af de første Medlemmer fortæller om Møderne og de Emner, der drøftedes. Det er Grev *Ahlefeldt Laurvig*, der nu fortæller:

»Det var *Viggo Christiansen*, den senere bekendte Nerve- og Sindssygelæge, der fik Ideen til Oprettelsen af Klubben »Hroar«, og som var den ledende i samme de to sidste Aar, han var paa Skolen. Da jeg blev Medlem i 1888, var Christiansen lige blevet Student, men jeg fik dog Lejlighed til at høre ham, idet han paa vor Opfordring kom ned til Roskilde og talte en Løverdag Aften i »Hroar«. Foredraget hed »Generationer« og handlede om Arvelighedsprincipperne, der i hine Tider endnu vare byggede paa Darwins Teorier. Christiansen havde en iøvrigt meget uskyldig Lyst til at sige Ting, som han vidste vilde vække Forargelse og Modsigelse, den Aften gav han sin Tilbøjelighed frie Tøjler og boltrede sig af Hjertens Lyst i Paradokser og oprørske Udtalelser, vi vare meget imponerede — og forstod ikke ret meget af det hele. Naar ellers nogen af vore egne Medlemmer holdt Foredrag, udspandt der sig i Reglen en langvarig Diskussion bag-efter, men efter dette Foredrag om »Generationer« herskede der af gode Grunde en Gravens Tavshed... Det var *Viggo Christiansen*, der paa Skolen indførte den fanatiske Kultus for I. P. Jacobsen, der ogsaa florerede i min Tid. Begejstringen blev vakt en Aften, hvor Christiansen i Klubben oplæste Fru Føns' Brev. Der blev nemlig ikke blot holdt Foredrag og diskuteret i »Hroar«, men ogsaa læst op.«

Grev Ahlefeldt mindes ogsaa specielt den 18. April 1889, 25-aarsdagen for Stormen paa Dybbøl, hvor Overlærer A. C. Petersen talte i Klubben om sine Oplevelser fra Krigen 1864, i hvilken han havde deltaget som Løjtnant. »Alle vare dybt grebne,« udtaler Greven.

Blader man »Hroar«s Referatsprotokoller igennem, vil man bemærke, at de fleste Aftner har et litterært Tilsnit. Blandt »Gengangere« finder man dog ogsaa Diskussions-emner som Dødsstraf, Skandinavisme, Politik.

Foredragenes og Diskussionernes opdragende Betydning er udenfor enhver Tvivl. Lad os da rette Søgelyset mod »Pallas«, Talerøret for Klubbens Medlemmer, og se, om vi kan finde Udtryk for andet og mere end famlende litterære Forsøg.. Selvfølgelig maa vi indrømme, at det store Flertal af Indlæg mere beviser den stræbsomme Vilje end den absolutte Evne; men ind imellem finder man Smaating, som røber Talentet.

»Pallas« begyndte at udkomme Aar 1900. Vi skal dog helt ned til Aarene omkring 1918 for at finde »Toner fra Himlen«, og maaske er den første, jeg nævner, ogsaa den største i »Hroar«. Det var *Thomas Møllerup*, der for nogle Aar siden døde som Sognepræst i Haslev. Hos ham finder vi en stille Naturglæde, forenet med en ideel Indstilling overfor Tilværelsen, han repræsenterer i sit Livssyn Viljen til det gode. Heller ikke fornægter han Roskilde, naar han i Digtet »Ved Kilden« udtaler, at han vil lytte til Kildevældets Sange og lade Mindet gemme hver Tone frem gennem Aarene, bevare Sangens rige Skat. Ogsaa han troede paa »den nye Tid« efter forrige Storkrig. Han skriver »Et Digt« og tilegner sine Kammerater det.

»Vær vaagen, thi nu skal der gry en Tid
saa sælsom, som ingen aner.
Et Tidehverv var den store Strid,
som opfyldte Verden med Strid og Splid.
Nu skal vi ad nye Baner.

Thomas Mollerup slutter med at opfordre Kammeraterne til at følge deres »Kald«; naar dette leder fra Jorden mod Lyset, vil det skænke dem Evigheden som Løn for Trofasthed mod Idealet.

En lille halv Snes Aar forløber. Da optræder samtidig to unge, hvis digtende Evne er ubestridelig. Den lidt dystre, dybsindige *Henning Kølback* og den vittige, satiriske *Frederik Bom*. Kølback gav store Løfter — baade som Sprogforsker og Tænkter — Skade, at han skulde rives bort, inden Løfterne var indfriet.

Som en af de allerflittigste Bidragydere til »Pallas« maa ogsaa nævnes *Poul Gehl Madsen*.

Det var lidt om »Pallas« op til 1927. Nu til selve Møderne.

Der var en nogenlunde fast Linje i de enkelte Møders Dagsorden. Først oplæstes Referat af forrige Møde samt eventuelle Anker, dernæst det nye Nummer af »Pallas«. Efter en Pause kom saa Aftenens Foredrag og den derpaa følgende Diskussion. Som Regel var Mødet endt, før Klokken i Raadhustårnet ringede 9. Mødesæsonen strakte sig kun over Efterårssemestret, sikkert for at ikke »Hroar« skulde tage for megen Interesse fra Slutspurten i Foraaret før Eksamenstiden. Sæsonen sluttede da med det sidste Møde før Jul, et »Sold«, der satte Punktum for Møderækken. Kl. 18 mødtes man i det sædvanlige Mødelokale, hvor der dog i Dagens Anledning var dækket Bord i Hesteskoform. Her blev budt velkommen i Portvin og Kransekage, hvorefter man begav sig til til Solennitetssalen, hvor Musikdirektør Sørensen med sin uadskillelige Pianist, Henriksen, spillede op til Dans. Denne varede til Kl. 21, paa hvilket Tidspunkt Punchen stod dampende og Æbleskiverne indbydende kaldte os til Bords. Netop da indfandt Rektor sig og deltog i Traktementet. Taler udveksledes og en »för tilfallet« skreven Sang blev sunget. Efter atter nogen Dans serveredes hen mod Midnat Sodavand og Lagkage, — og dermed sluttede saa »Soldet«. Som man ser, er der sket store Forandringer siden Starten i 1886.

Hvad fik man nu ud af det eftertragtede Medlemsskab i »Hroar«? For det første nogle fornøjelige og underholdende Lørdagsaftener i Kammeraternes Kreds. For det andet den omtalte Øvelse i at fremsætte sine Meninger for en Kreds og forme sine Indlæg under Diskussionen. For det tredje indgav det adskillige af os Lysten til i mindre Kredse at dyrke æstetiske Problemer, selv efter at Sæsonen var ophørt, og denne Tilskyndelse var maaske for disse snævrere Grupper den største Værdi, »Hroar« skænkede.

Nu — mange Aar efter — kan meget af det, der dengang optog os, synes umodent og forvirret; men inderst inde gløder endnu en lille Taknemmelighedens 5-Lys-Pære for de Aftener, der maaske ydede et større Bidrag til Personlighedens Vækst end mange af Skolens Undervisningstimer.

Ernst Willumsen.

Roskildenser-Samfundets dagbog

Generalforsamling 1947

Lørdag den 8. november 1947 kl. 14,30 afholdt Roskildenser-Samfundet sin årlige generalforsamling i skolens solennitetssal. Formanden bød velkommen med en særlig hilsen til skolens nye rektor, Hakon Fogh, som medlemmerne glædede sig til at lære at kende. Rektor valgtes traditionen tro til dirigent.

Rektor takkede for valget og konstaterede, at generalforsamlingen i henhold til lovene ikke var rigtig lovlig, idet den skulde være afholdt inden udgangen af oktober. Da medlemmerne ingen indvendinger havde, erklærede dirigenten generalforsamlingen for lovlig og gav ordet til formanden for aflæggelse af beretning.

Formanden indledte med at mindes de i årets løb afdøde medlemmer: lensgreve Ahlefeldt Laurvig (St. 90), kontorchef R. Andersen (R. 01), Teaterchef Hegermann-Lindenchrone (St. 99), fabrikant K. Marcussen (St. 00), professor H. Rønne (St. 96) og landsretspræsident Vest (St. 98). Efter særlig at have dvælet ved Samfundets afdøde formand, lensgreve Ahlefeldt Laurvig's store indsats og enestående rundhåndethed, der udsprang af hans dybe kærlighed til Roskilde og dens skole, udtalte han et: Ære være deres minde!

Medlemstallet var steget fra 1180 til 1233, og Samfundet måtte nu anses for at være et af de største skolesamfund i landet.

Bestyrelsen havde konstitueret sig med fabrikant Michelsen som næstformand og taleren som formand. Det var ikke uden betænkelighed, at formanden havde modtaget valget som lensgrevens efterfølger. Det var ikke let at indgå som nr. 3 efter Oxholm og Ahlefeldt, men han var valgt enstemmigt af bestyrelsen, idet det underligt nok var den og ikke generalforsamlingen, der valgte formanden. Et argument, der talte imod at ændre denne praksis, var dog, at der til generalforsamlingen mødte for få, og var man utilfreds med formanden, kunde man blot stemme ham ud ved bestyrelsesvalget.

Det var bestyrelsens håb, at kontingentforhøjelsen ikke ville medføre nedgang i medlemstallet. Et livsvarigt medlem havde i anledning af forhøjelsen indbetalt 100 kr., således at hans medlemskab nu var i overensstemmelse med den nye takst for livsvarige medlemmer. Formanden bragte en tak for denne smukke og kammeratlige gestus. Samfundet ville forhåbentlig nu komme ind under gode økonomiske forhold. Budgettet viste for det kommende år et rundeligt overskud. Det var sundt for Samfundet fremtidig at skulle stå på egne ben, efter igennem årene at være støttet af den afdøde formand.

Samfundet skulde bruge penge til »Roars Kilde«, gæsternes kuverter ved festerne, to legater og gymnastikpræmier. Angående disse sidste ville bestyrelsen være taknemlig, om rektor ville vende tilbage til den gamle form: en årlig konkurrencedag, hvor en repræsentant for bestyrelsen var til stede og foretog præmieuddelingen. Under rektor Lauritsen var præmierne blevet uddelt på translokationsdagen efter gymnastiklærernes indstilling, men bestyrelsen fandt, at den gamle form var præget af langt større festivitas.

Formanden fandt »Roars Kilde« ganske overordentlig fortrinligt. Årsskriftet bragte netop det pust fra den gamle by og skole, som medlemmerne længtes efter. Det var en lykkelig hånd, redaktøren havde til at føre bladet frem, også takket være Rørdams udmærkede artikler. På medlemmernes vegne bragte formanden Rønø en tak. (Bifald.)

Angående de årlige fester og sammenkomster henviste formanden til omtalen i bladet.

Iøvrigt var det den nye bestyrelses hensigt at følge i det gamle spor. Virksomheden svarede øjensynlig til Samfundets behov og medlemmernes ønsker, så bestyrelsen havde ingen ønsker om radikale ændringer.

Rektor havde intet imod at følge bestyrelsens forslag om at vende tilbage til den gamle form for uddeling af gymnastikpræmier, men forbeholdt sig sin stilling, til han havde indhentet gymnastiklærernes udtalelser om forholdet.

Adjunkt Hermod Andersen støttede tanken om at genindføre en sådan dag. Han var selv gammel præmietager og mindedes den spænding og fest, der prægede dagen. Konkurrencen afholdtes lige efter skoletid og overværedes af eleverne og en del forældre, foruden af Roskildenser-Samfundets repræsentanter.

Ingeniør Axel Smidt foreslog, at generalforsamlingen gav akklamation til bestyrelsens valg af den nye formand, der var den helt rigtige, hvilken udtalelse generalforsamlingen sluttede sig til med kraftigt bifald.

Da ikke flere havde bemærkninger til beretningen, godkendtes denne enstemmigt, hvorefter lektor Werner fik ordet for som kasserer at forelægge det reviderede regnskab, der enstemmigt fik decharge.

Næstformanden, fabrikant Michelsen, afgav beretning om studie- og understøttelsesfondens virksomhed. Der havde i årets løb kun meldt sig 2 ansøgere, en arkitektstuderende og en stud. jur., der hver var bevilget et lån på 1500 kr. Ialt var der nu ydet 57 lån til 55 låntagere med en samlet lånemasse på 55.400,00 kr., hvoraf 11.940,00 kr. var udestående. Af låntagerne var 43 studenter, 10 realister og 2 af andre kategorier. De 57 lån fordelte sig med 6 på 1500, 2 på 1200, 37 på 1000, 1 på 900, 2 på 800, 1 på 600, 7 på 500 og 1 på 400 kr. Af låntagerne var 43 mandlige og 12 kvindelige. Fonden havde i årenes løb overhovedet aldrig givet tab, og der var ingen restancer og kun ganske få udsættelser. I årets løb var fonden vokset med godt 2100 kr.

Indenfor bestyrelsen var man stemt for at sætte lånenes maksimalstørrelse op til 2000 kr., men det krævede en lovændring, der ikke kunde vedtages før til næste år. Forhåbentlig havde generalforsamlingen intet imod, at bestyrelsen allerede i det kommende år bevilgede 2000 kr., hvis der meldte sig ansøgere. (Tilslutning fra forsamlingen.)

Formanden udtalte sin forbavselse over, at lånebehovet var så ringe, og havde tænkt over årsagen hertil. Muligvis var virksomheden for lidt kendt, og muligvis burde man forlænge tilbagebetalingsfristen, der for tiden var 7 år, til 8 år. (Røster fra forsamlingen: 10 år.) Det kunde ikke være de 2 % rente, der virkede afskrækkende. Eventuelt burde fonden omtales i elevbladet »Quid novi« eller ved opslag på skolen. Formanden efterlyste gode ideer til publicering af fondens virksomhed. Fonden havde ca. 12.000 kr. i udlån og 37.000 kr. i kassen, og det burde være omvendt.

Rektor oplyste om lånevirksomheden ved Kolding skole, at der her kun ydedes lån til 1. del, og at lånene uddeltes ved translokationen.

Fuldmægtig Gehl-Madsen henstillede til rektor at oplyse om Samfundets lånevirksomhed i skolens indbydelsesskrift, der kom ud i hjemmene, hvad rektor indvilgede i.

På indstilling fra bestyrelsen valgtes rektor V. S. Lauritsen til æresmedlem med akklamation.

På bestyrelsens forslag valgtes som bestyrelsesmedlemmer i stedet for lensgreve Ahlefeldt Laurvig tandlæge Holger Nielsen (St. 26), der havde vist sig værdifuld som aktiv deltager i københavner-sammenkomsternes underholdning, og i stedet for fru Kate Heilbo, der på grund af flytning til Frederikshavn ikke ønskede genvalg, journalist fru Lise Flindt-Nielsen, begge med akklamation, medens Michelsen, Aage W. Petersen og Rønø genvalgtes til bestyrelsen og fhv. proprietær Meyn som revisor.

Under Eventuelt udtalte landsretssagfører Svarre-Nielsen sin glæde over den nye formands på een gang kammeratlige og myndige optræden og tilføjede, at hvis der skulde dukke en ny donator op som erstatning for lensgreven, vilde det være heldigt, om midlerne fik en rigtigere anvendelse end til fester. Det var naturligt, at hver deltager i rusgilderne

betalte for sig selv med undtagelse af dimittenderne. Mange medlemmer ville også hellere komme, når de fik lov at betale for deres kuvert.

Dirigenten sluttede derefter den i alle måder hyggelige og fredelige generalforsamling og blev takket med et leve.

Stiftelsesfest 1947

En timestid efter generalforsamlingen afholdt Roskildenser-Samfundet sin traditionelle stiftelses- og jubilæumsfest på hotel »Prinsen«. Efter at de ca. 250 gamle elever havde taget plads om de festligt pyntede borde, bød Samfundets nye formand, direktør *H. Sprechler*, velkommen, udtrykte sin glæde over, at så mange var mødt, og rettede en særlig velkomst til foreningens æresmedlemmer, årets jubilærer, der var aftenens hædersgæster, og til rektor Fogh og frue.

Kort efter tog direktør Sprechler atter ordet og udtalte:

— Roskildenser-Samfundets trivsel skyldes forskellige faktorer. En af de vigtigste er, at medlemmerne føler sig knyttet til minderne fra skolen, og jeg tror, at alle, der sidder her, har gode minder. For os, hvis skoletid forlængst er endt, er det tillige en vigtig ting, at vi har tillid til manden, der står i spidsen for skolen, så vi ved, at også de nuværende elever får gode minder at tænke tilbage på. — Vel står lærerne overfor rektor som 20 mod 1, men alligevel er det rektors ånd, der til stadighed må være den førende og præge hele skolens arbejde.

Henvendt til rektor Fogh fortsatte direktør Sprechler: — Det er altid med forskellige følelser, at gamle elever ser en ny rektor tage plads på skolen. Vor velkomst til Dem er dog lige hjertelig, men vi ser Dem an, og det tror vi også, De sætter mest pris på. — I et interview i Roskilde Avis udtalte rektor ved sin tiltrædelse, at det med traditioner var ikke hans stærke side, han inddelte traditioner i tre slags: de gode, de dårlige og de ligegyldige. Vi i Roskildenser-Samfundet håber, at rektor vil finde flest af de gode, og at Roskildenser-Samfundet kan regnes med som en af dem. Uden skolen kan Roskildenser-Samfundet ikke bestå. Rektor fortalte ved generalforsamlingen i eftermiddag, at skolens rektor i Kolding var samfundets formand, hvad der synes os en rædselsfuld idé. Det, vi ønsker, er samarbejde med skolen og med rektor, — og hermed byder vi hjertelig velkommen til rektor og frue.

Direktør Sprechlers tale efterfulgtes af bifald og et kraftigt leve for rektorparret. — I sin svartale udtalte rektor Fogh efter at have takket for velkomsten:

— Jeg føler mig som en ganske uværdig repræsentant for skolen her i aften, for jeg kender jo knapt nok min nye skole. Det begynder man først at gøre efter et års forløb, og derfor vil det være meget svært for mig at tale som rektor til gamle disciple. Jeg vil hellere foretrække at tale som gammel studenterjubilær.

Rektor gik derefter over til at tale om sit eget studenterjubilæum, om den skuffelse, besøget på den gamle skole (Herlufsholm) havde været, hvor en ny rektor havde vist jubilæarerne rundt som turister, og hvor de gamle, særprægede lærere med hver sit skæg var forsvundet og afløst af unge, glatbarberede folk, fremstillet som på samleband til billig mangfoldiggørelse. Vi kaldte ofte min gamle skole for »fosterhjemmet«, men lignelsen halter. Hvis man nemlig sammenligner skolen og hjemmet, så bliver forskellen denne: I et hjem er det børnene, der er fremtiden. Ser vi derimod på skolens børn, så er det dem, der bliver gamle; skolen er den yngste, den levende, og den indebærer fremtiden, den vil leve og fortsætte fremefter, mens vor tid her er kort. — Det har glædet mig at lære Deres forening at kende, og ved læsning af Deres årsskrift har jeg set, at De ikke alene interesserer Dem for fortiden, men også for nutidens skole. — De må undskylde, at vi ikke er rørte,

når De møder op som jubilarer, men vi dimitterer hvert år et hold studenter og ser efter halvanden måneds forløb en ny 3. G. dukke op. Jeg har selv i løbet af 18 år dimitteret ca. 2000 elever, og de glider ud i livet, bliver gamle og forsvinder bort, men skolen bliver liggende og lever videre. Men jeg beder Dem hjælpe os så tit, De kan, for vi er ungdommen og fremtiden.

Rektors tale blev efterfulgt af et kraftigt bifald.

Senere tog formanden atter ordet for at hylde årets jubilarer og nævnedes i tilslutning til sin tidligere tale, at en anden faktor for foreningens trivsel var forbindelsen med de gamle elever. Han håbede, deltagelsen i jubilæumsfesten måtte blive større for hvert år.

Under oplæsning af navnene rejste jubilarerne sig og blev hjerteligt hyldet. Mødeprocenten var gennemgående ret fin, bedst var studenterholdet fra 1907 og realister og 4. klasses hovedeksamen fra 1887, der alle var mødte. Jubilarerens nestor var vort trofaste æresmedlem, overlæge Sjøberg, der var mødt som den ene af årets to 60 års jubilarer.

Så fulgte en lang række taler fra de forskellige hold. Realisterne 1922 lagde for med fabrikant *Robert Hansen*, som causerede fornøjeligt over emnet: »Ak, hvor forandret!« Derefter fulgte konditor *Holger Schmidt* (St. 07): Vi bliver bespist på Prytaneion, og har dog ikke gjort andet end at tage en eksamen. Vor generation har ikke noget at prale af, den har intet fast punkt at stå på, hvorfra man, som Arkimedes sagde, kunne bevæge jorden. Vi har derimod fået den til at rende rundt, uden at vi aner, hvor den render hen. To verdenskrige og besættelsens mørke år har præget vor manddom, og vi har set, hvorledes de grundsætninger, vi lærte om energiens konstans og atomernes sprængning overhovedet ikke har holdt stik. Taleren fortsatte med en morsom gennemgang af, hvad de enkelte af holdet havde bedrevet og ikke bedrevet, og sluttede med en bevæget skildring af det indtryk, det havde gjort på ham i en sen alder at få opfyldt et brændende ønske om at se Poseidontemplet, af hvilket der havde hængt et billede i hans klasse. Efter en besværlig og møjsommelig tur ud til en ussel flække, der intet vidunderligt syntes at kunne rumme, drejede han pludselig om et hjørne, og dér lå det, strålende i solen i sin vidunderlige skønhed. Da duggedes hans øjne, og i sit hjerte sagde han en tak til sin gamle skole.

Viceskoleinspektør *Eduard Nielsen* (R. 97) udbragte en skål for de fælles minder. Man har ikke den rette afslappede jubilæumsstemning, når man er for ung. Vi i min generation er gærede, nogle vil måske sige udbrændte. Vor livsmusik er ikke trompetfanfarer, men den stille, fredfyldte nocturne. I sommer kom jeg til Roskilde og gik ind på skolen, dørene stod åbne, og skolen sov den tornerosesøvn, der præger en ferietom skole. Da kom en mand mig imøde, skolens rektor, førte mig rundt, og hvad han viste mig, gjorde fortiden levende for mig, så det tonede i mit sind: skolen for livet, livet for skolen.

Overlæge *Sjøberg* (St. 87) opfordrede i få, stærke ord ungdommen til at tage fat, og udbragte et leve for handlingen. Vor anden 60-års jubilar, toldkontrollør *H. C. M. Hansen* (4. kl. 87), talte for barndomsbyen Roskilde, og overlærer *Aage Madsen* (4. kl. 07) for kammeratskabet. Forvalter *Otto Nielsen* (R. 07) udbragte et leve for lektor emer. Schoustrup, der frisk og veloplagt trods sin høje alder også havde ordet. Civilingeniør *Axel Smidt* (St. 97) talte for ungdommen, baneingeniør *Holger Jensen* (St. 22) takkede Roskildenser-Samfundet, og endelig sluttede assurandør *Kalckar* talernes række med at udbringe et leve for vor nye formand.

Under middagen, der bestod af fiskeanretning, fasan og is, blev der afsunget flere i dagens anledning forfattede sange, bl. a. af vor uforlignelige huspoet *Gehl-Madsen*, og vore to nye bestyrelsesmedlemmer, tandlæge *Holger Nielsen* og journalist *Lise Flindt-Nielsen*, blev præsenteret.

Efter kaffen gik dansen lystigt i den for alle roskildensere så minderige sal, og i salonerne blev historierne fra skoletiden taget frem og pudset op med kærlig hånd, indtil klokken slog to, og man spredtes ad de mørke, våde gader — og glædede sig til næste gang.

Skolekomedie 1947

Lørdag den 29. november havde rektor venligst givet Roskildenser-Samfundets medlemmer lejlighed til at overvære en opførelse af årets skolekomedie. Elever fra skolen opførte Friedell: »Goethe til eksamen«, Heiberg: »Nej« og Sven Clausen: »Uffe hin Spage«. Forestillingen, der gjorde stor lykke, varede i 2½ time og havde samlet fuldt hus.

Efter at tæppet var faldet, besøgte man restaurationen i de tilstødende klasselokaler, hvor der serveredes is og læskedrikke. Aftenen sluttede med dans til kl. 2.

Sammenkomst i København 1948

Den årlige fest i København for medlemmer med gæster afholdtes lørdag den 21. februar i »Borgernes Hus«, hvor der opførtes et fantasispil: »Roars drøm«.

Jubelen ville ingen ende tage, da scenetæppet gik ned for forestillingen. Publikum morede sig aftenen igennem, så det var en lyst, og fornøjelsen var tilsyneladende lige stor på begge sider af rampen.

»Roars drøm« er skrevet af fru *Lise Flindt-Nielsen*, instruktøren *Holger Nielsen* m. fl., *Frede Christoffersen* havde udført dekorationerne, og *Ruth Mathiasen* sad ved flyglet.

»Roars drøm« begynder på Roars og Helges tid. Den sagtmødige, spæde Roar med de store luftkasteller spillede med dygtighed af *Frode Friberg Nielsen*, mens rollen som den bøse, kvindekære Helge var lagt i hænderne på *Holger Nielsen*. Første optrin foregår i en skov på det sted, hvor Roskilde senere kom til at ligge. Roar drømmer om, hvordan Roskilde, som han skal grundlægge, vil se ud år 2048, og tidsmaleren stilles om, scenen tages i besiddelse af byrådet i Roskilde anno 2048.

Det var chokerende. Fra det sikre stade 100 år ude i fremtiden slyngedes bebrejdelser en masse mod Roskildes nuværende indbyggere. De fleste af de små hip var velfortjente, hvad enten de var rettet mod kendte personer i byen eller mod ting, som kunne trænge til at ændres. Stykket var fuldt af bid, men også af vid, så resultatet blev en munter opstrammer til det slumrende Roskilde år 1948.

Der medvirkede et utal af aktører i dette nærmest revyagtige fantasispil. *Bodil Schrøder* var en yndig kildefé, og *Ulla Schierbeck* borgmester i Roskilde 2048, på hvilket tidspunkt kvindernes mening var blevet den afgørende. Hendes undergivne, byrådsmedlemmerne, spillede af *Poul Mortensen*, *Gunhild Andersen*, *Lise Flindt-Nielsen*, *Gerda Friberg Nielsen*, *Grethe Sieck-Christensen* og *Hermod Andersen*.

I det gæve fremtidens Roskilde var man nået langt i den videnskabelige forskning. Man havde blandt andet fremstillet hormonpræparater, så folk kunne leve længere. Resultatet var, at byen var overfyldt med uroskabende gamle. En af disse, lektor A. Sørensen, spillede af lektor A. Sørensen, og en gammel kone af *Lilian Wester-Nielsen*. To amerikanske studenter med helikopter i hatten spillede af *Troels Munk* og *Else Rohde*. De blev vist rundt af Roskildes berømte frk. Hansen, som blev spillet af frk. Hansen, alias *Vibeke Sørensen*. For at intet skulle mangle i dette mærkelige stykke, medvirkede forfatteren *Holger Rørdam* som repræsentant for ungdommen i Roskildenser-Samfundets bestyrelse. Hans rolle blev udført ganske glimrende af *Holger Rørdam*. Endnu i 2048 havde man ikke glemt de smukke byfester, som holdtes for 100 år siden. Den gang var formålet at skaffe børn ferieophold ved skov og strand. Nu gik pengene til en institution ved navn »Red Gamlingen«. Ved byfesten medvirkede en konferencier, hvis rolle gaves af *Hans Rønø*, og en gæst på byfesten var adjunkt *Whitta Jørgensen*. Den pompøse byfest overværedes af *Greta Garbo* fremstillet af *Karen Andersen-Rosendal*.

Til byfesten trådtes en yndefuld dans. Den var begået af *Erna Meyling* og var nærmest

Scene fra »Roars Drøm«, tandlæge *Holger Nielsen* som den grumme Helge og tandlæge *Frode Friberg Nielsen* som den milde Ro.

ubetalelig. Den blev kun overstrålet af en statueafsløring af lektor Werner. Rollen som statue var i de bedste hænder — nemlig hos lektor Werner selv. Der var intet at sige til, at publikum, som helt fyldte salen, kvitterede med et orkanagtigt bifald.

Efter forestillingen dansedes der.

Rusgilde 1948

På translokationsdagen den 23. juni havde Roskildenser-Samfundet traditionen tro indbudt de nye realister og studenter til rusgilde på hotel »Prinsen«. De unge gæster var placeret ved to midterborde, således at de ældre kammerater sluttede kreds om dem. Formanden, dir. *Sprechler*, bød velkommen til rektor og frue, æresmedlemmerne overlæge *Sjøberg* og fru *Werner* samt til skolens lærere og deres hustruer samt naturligvis til dimitterende, til hvis ære festen blev afholdt.

Efter forretten holdt formanden rustalen. Han begyndte med at udtale sin glæde over den diskrete form, som translokationen under den nye rektor formede sig på. I 1910, da taleren blev student, var diskretionen knap så stor; da blev hver enkelt trukket frem, og resultatet offentlig meddelt i nummerorden efter dygtighed, og når man så befandt sig i den nederste ende, var det ikke så godt. Taleren citerede derefter Drachmanns verslinje: Held for dem, der blev studenter i den rette Tid. Da han selv blev student i 1910, så verden noget anderledes ud end i dag. Helt tilbage fra firserne og halvfemserne var der gået en stigende linje af kulturoptimisme, der ikke viste sig bærekraftig. Den brast i to verdenskrige, hvor terror, vold og undertrykkelse af frihed førte det store ord. Den sidste krigs rædsler fandt sin afslutning med atombomben. Den falske kulturoptimisme er endt med den.

I 1945 fik vi fred, men den blomstrer ikke. I stedet ser vi mistænksomhed og mistro, der står i færd med at dele verden i to skarpt adskilte halvdele, og frygten for, at dette skal

føre til en ny katastrofe, behersker menneskene; så længe frygten og angsten er til, kan der ske alt det værste. Det ser ud, som vi har glemt grundlaget for vor kultur: kristendommen, og her ligger fejlen.

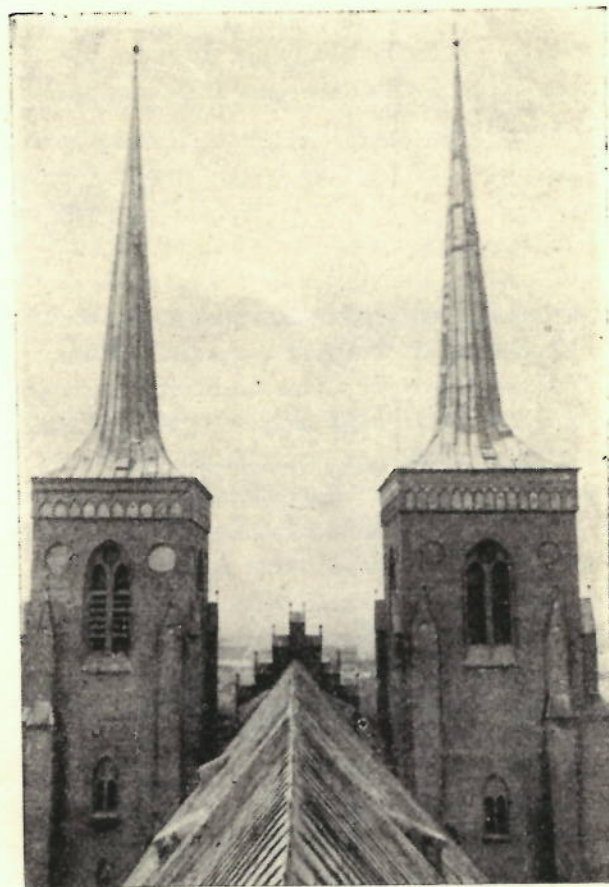
Verden synes ikke lystelig at gå ud i; det synes et uoverkommeligt arbejde at få den i orden, men netop derfor er det den rette tid at blive student i. Taleren havde tro til, at den ungdom, der nu trådte ud i livet, havde sådanne egenskaber, at en del af problemerne nok skulle blive løst. Nutidens ungdom syntes at udmærke sig ved en åbenhed, ærlighed og loyalitet, egenskaber, det er værd at bygge på. Rustaleren sluttede med at ønske, at det må lykkes for dimittenderne at løse nogle af opgaverne til glæde for dem selv og til ære for deres land.

Studenterne og realisterne måtte nu traditionen tro op at stå på stolene for at blive hyldet og hilst velkommen i Roskildenser-Samfundet.

Student *Tage Grodum* takkede derefter på studenternes vegne, og realist *Mogens Thye Jensen* på realisternes, hvorefter grosserer *Michelsen* fra bestyrelsen tildelte arkitektstuderende *Jørgen Magnussen Wald*. Oxholms opmuntringslegat på 100 kr.

Foreningens husdigter, sekretær *Gehl-Madsen*, havde leveret et par udmærkede sange, der gjorde stor lykke. Den kulinariske side af sagen havde hotel »Prinsen« løst på fortrinlig måde med fiskeanretning, kylling og is.

Efter bordet fortsattes den kammeratlige stemning ved kaffen, og så spilledes der op til dans med afvekslende musik, afpasset til alle alderstrin.

Roskildenser - Samfundets Regnskab

1. Aug. 1947 — 31. Juli 1948

A: Kasseregnskab

Grundfonden:

Overført fra forrige Aar	Kr. 1.000,00
Renter	» 41,07
	<hr/>
	Kr. 1.041,07
Renter overført til Understøttelsesfonden	» 41,07
	<hr/>
Beholdning pr. 31. Juli 1948	Kr. 1.000,00

Oxholms Legat:

Sparekassebeholdning pr. 31. Juli 1947	Kr. 58,85
Renter af Obligationer	» 105,00
Renter af Sparekassebeholdning	» 1,28
Resttilgodehavende paa Postgirokonto	» 2,09
	<hr/>
	Kr. 167,22
Udbetalt ved Rusfesten 23. Juni 1948	» 100,00
	<hr/>
Sparekassebeholdning pr. 31. Juli 1948	Kr. 67,22

Driftsfonden:

Overført fra forrige Aar	Kr. 394,75
Indtægter i Regnskabsaaret:	
Medlemsbidrag (Minima)	Kr. 9.345,00
Restancer	» 20,00
Renter af Giro og Sparekassebeholdning	» 32,97
Indtægter ved Annoncer i »Roars Kilde«	» 434,00
Ahlefeldts Legat	» 500,00
	<hr/>
	» 10.331,97
	<hr/>
	Kr. 10.726,72

Udgifter i Regnskabsaaret:

Generalforsamling og Stiftelsesfest	Kr.	1.877,91	
Festen i København den 8. Februar 1948	»	367,95	
Rusfesten den 23. Juni 1948	»	1.749,15	
Roars Kilde No. 29	»	2.568,43	
Flidspræmie til to Dimittender	»	200,00	
Gymnastikpræmier	»	74,93	
Administrationsomkostninger	»	672,94	
Krans, Telegrammer	»	31,30	» 7.542,61
Beholdning ved Regnskabsaarets Slutning			<u>Kr. 3.184,11</u>

Studie- og Understøttelsesfonden:

Beholdning pr. 31. Juli 1948			Kr. 49.428,65
Bidrag fra Kontingentbetalere	Kr.	792,38	
Renter af Grundfonden	»	41,07	
Renter af Obligationer	»	420,00	
Renter af Sparekasse- og Bankbøger	»	740,19	
Renter af udlaante Midler	»	228,10	» 2.221,74
			<u>Kr. 51.650,39</u>
Kurstab ved udtrukne Obligationer	Kr.	175,00	
Kurstab ved Regnskabsaarets Slutning	»	250,00	
Udbetalt Understøttelse	»	95,00	
Kurage ved Obligationenkøb	»	4,98	
Administrationsomkostninger	»	150,00	» 674,98
Beholdning ved Regnskabsaarets Slutning			<u>Kr. 50.975,41</u>

B: Samlet Kapitalformue

Grundfonden:

Sparekassebeholdning	Kr.	1.000,00
----------------------------	-----	----------

Waldemar Oxholms Legat:

Sparekassebeholdning	Kr.	67,22	
Kr. 3000 Ny jydsk Kreditf. Obl. 9. S. à 3½ pCt. til Kurs pr. 31. Juli 1948	»	2.692,50	» 2.759,72

Driftsfonden:

Beholdning i Bank, Giro og Kasse ..... » 3.184,11

Studie- og Understøttelsesfonden:

Kr. 2.000 4½ pCt. Østift. Krf. 13. S.	Kr. 2.065,00	
» 1.000 4 pCt. Østift. Krf. 13. S.	» 985,00	
» 7.000 4 pCt. Ny jydsk Købst. Krf. 9. S.	» 6.842,50	
Bank- og Sparekassebeholdning	» 28.201,31	
Udestaaende Laan	» 12.881,60	» 50.975,41
		<u>Kr. 57.919,24</u>

Roskilde, den 15. September 1948

A. WERNER
Kasserer

H. SPRECHLER
Formand

KNUD MICHELSEN
Næstformand

AAGE W. PETERSEN
Sekretær

HOLGER RØRDAM

A. MELBY

HANS RØNØ

HERBERT HANSEN

NIELS CHR. NEBELONG

LISE FLINDT-NIELSEN

HOLGER NIELSEN

Undertegnede har gennemgaaet Driftsfondens, Grundfondens og Understøttelsesfondens Regnskaber for Aaret 1947/48 samt Waldemar Oxholms Legatregnskab, Medlemskartoteket og de til Regnskabet hørende Bilag. De anførte Obligationer, Indlaansmidler og Kassebeholdningen er til Stede.

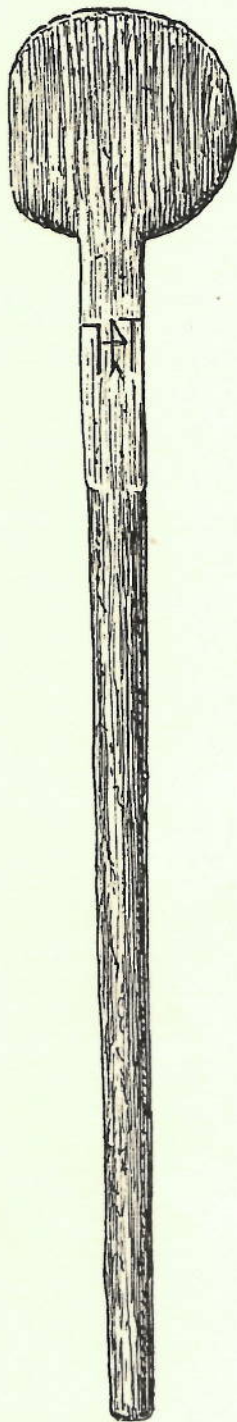
E. MEYN

E. HOLME

„Kildekalk“

Roskilde museums stolthed: Danmarks eneste eksisterende middelalderlige ferle, men så lille, at den må anses for kun at være for begyndere. Den store ferle var farlig for liv og helbred. Ferlen er fundet ved udgravninger på Fondens Bro.

Også i år har to af vore medlemmer ladet sig smede i hymens lænker. Det er stud. theol. Ole Spangsberg og Ruth Petersen, begge studenter fra 45. Roskildenser-Samfundet lykønsker.

Lektor Jespersen fyldte den 20. september i år 50 år.

Roskildenser-Samfundets legat tildeltes i år student Torben Holm-Pedersen, og realist Karen Ruth Jacobsen fik Ahlefeldts legat.

Foreningen »Roskilde Katedralskoles Venner« har siden stiftelsen i 1944 ydet skolen ca. 3200 kroner, der er benyttet til anskaffelser og forbedringer, som skolen ikke har kunnet opnå ad sædvanlig vej, bl. a. har foreningen istandsat skolens elevbibliotek og ydet tilskud til anskaffelse af instrumenter til skolens orkester, til udsmykning af klasseværelserne og andet.

Sognepræst Kay Kroon, Himmelev, er foreningens formand, til hvem indmeldelse kan ske. Kontingentet er 5 kr. årligt eller derover. Livsvarigt medlemskab kan sikres for 100 kr.

I lighed med tidligere år har boghandler Flensborg (St. 01) venligst hjulpet »Roars Kilde« med klichéer fra sin store samling. I år hidrører billederne af lærerkollegiet fra 1904, rektor Blichert, overlærer Fritsche, adjunkt Muusmann samt billedet af ferlen på denne side fra klichéer fra boghandler Flensborgs forlag.

Finansudvalget har bevilget godt 22.000 kroner til en ombygning og modernisering af rektorboligen, der er fredet i klasse B. Planen går ud på at udskille en lejlighed på 1. sal til udlejning, ligesom det er hensigten at dele haven i tre parceller, således at også den nye lejlighed og pedellen kan få have.

Rektor Fogh har truffet den overenskomst med Roskilde kommunale skolevæsen, der har optagelsesprøve til 1. mellem om foråret, at katedralskolens optagelsesprøve lægges samtidigt, mod at den kommunale realskole forpligter sig til at optage de elever, der består, men som katedralskolen ikke har plads til. Kommunen sikrer sig derved, at byens forældre frit kan vælge, hvilken mellemskole, de ønsker deres børn i, medens nu kun meget få, der gerne så deres barn i katedralskolen, tør løbe den risiko at vente til sommerprøven, for består barnet så ikke, er alle sunde lukket. Det er rektors overbevisning, at den nye ordning vil tjene til at udslutte de to skolers præg af klasseskoler, og at børn, hvis evner berettiger dem til senere at studere, hellere må gå i katedralskolens mellemskole, hvis undervisningsform er en bedre forskole til gymnasiet end den kommunale realskoles.

I byrådet var man fra alle sider enige om det uheldige i, at de to optagelsesprøver lagdes samtidigt, men forpligtelsen for den kommunale skole til at optage de aspiranter, katedralskolen ikke havde plads til, stødte fra borgerlig side på stærk modstand, idet man befrygtede, at realskolen derved kunne få præg af en sekunda skole, når rektor først havde »skummet fløden«. Forslaget, der blev vedtaget med social-demokraternes stemmer alene, er uden fortilfælde og har vakt opsigt og diskussion i skolekredse landet over.

Rektor har iøvrigt vist sin gode vilje til intimt samarbejde med folkeskolen ved, straks, da han kom hertil, at ordne optagelsen til 1. gymnasium således, at elever fra den kommunale mellemskole optages alene på deres læreres indstilling, altså uden prøve.

Ansøgninger om lån fra Roskildenser-Samfundets Understøttelsesfond stiles til bestyrelsen og indsendes til en af fondens to administratorer, direktør *H. W. Sprechler*, Ole Olsens Allé 14, Hellerup, eller fabrikant *K. Michesen*, Vestergade 23—25, København K.

Husk at melde flytning. Ellers risikerer De hverken at modtage indbydelserne til Roskildenser-Samfundets sammenkomster eller »Roars Kilde«. De sparer kontingentet, ja vist, men De mister kontakten med gamle skolekammerater, og den er meget, meget mere værd end de par kroner.

Redaktøren af »Roars Kilde«, der efter 10 års virksomhed har fået bestyrelsens sanktion til at trække sig tilbage, bringer herved en tak til de mange, der beredvilligt har hjulpet bladet på forskellig måde i de 10 år. Tak til trofaste medarbejdere for gode artikler, tak til de mange, der har stillet billedmateriale til rådighed, tak til Arnold Buscks forlag for omhyggelig ekspedition, til Hans Jørgensens bogtrykkeri for smukt arbejde, til boghandler A. Flensborg for lån af klichéer, til rektor Lauritsen, redaktør Engelstoft, lektor Werner og fru Werner m. fl. for værdifuld hjælp og sidst men ikke mindst tak til redaktionsudvalget, teaterinspektør Holger Rørdam og fabrikant Knud Michelsen, for god støtte og forståelse af frie hænders betydning i redaktionsarbejdet.

»Roars Kilde«s fremtidige redaktør bliver journalist, fru Lise Flindt-Nielsen, Roskilde.

<p>ESBEN JOHANNSEN Landsretssagfører Algade 1</p> <p>Roskilde Tlf. 13 og 400</p>	<p>B. SVARRE NIELSEN Landsretssagfører Skomagergade 8</p> <p>Roskilde Tlf. 732</p>
<p>CARL SKOU Landsretssagfører Hersegade 3</p> <p>Roskilde Tlf. 2300</p>	<p>SVEND T. BRUUN Landsretssagfører Kronprinsessegade 30</p> <p>København Tlf. C. 2561</p>
<p>CHR. HAUER Landsretssagfører Bredgade 45</p> <p>København Tlf. C. 4907. 4407. 12,806</p>	<p>HANS A. JACOBSEN Landsretssagfører (Johan H. Clausen & Hans A. Jacobsen)</p> <p>Næstved Tlf. 713</p>
<p>H. KLITAGER Landsretssagfører Hostrups Have 50</p> <p>København Tlf. Nora 9522</p>	<p>K. ØRUM JENSEN VIGGO KLEISBYS EFTF. Landsretssagfører Algade 65</p> <p>Aalborg Tlf. 4070 og 4090</p>

A

EINAR KØRNERUP
MURERMESTER & ENTREPRENØR

Jernbeton-Konstruktioner

Blankavej 10

København

Telef. C. 3573

SV. ENNGAARD-PEDERSEN

ARKITEKT M. D. A.

Frederiksborgvej 33

Telefon 1007

Roskilde

ROSKILDE BETONVAREFABRIK

Regnar Jørgensen

Københavnsvej 15—17

Roskilde

Telefon 324

K. SCHALTZ

ROSKILDE KAFFE- OG THEHANDEL

Grundlagt 1889

Telefon 55

Eget kafferisteri

Køb bøger her

Kontorartikler

Henry Schwenckes Boghandel

Algade 36

Telefon 338

Roskilde

GRUNDLAGT 1851

TELEFON 107

Indbruds-Tyveriforsikringselskabet

DANMARK

DANSK ASSURANCEFORRETNING

Direktør H. C. Andersen

RINGSTEDGADE 14

Tlf. Roskilde 149

ROSKILDE KATEDRALSKOLES
EMBLEM

leveres af

GULDSMEDE

C. Andersen & Enig

ROSKILDE

Tilkendt medailler for guld- og sølvarbejde

Lækreste kager

**SCHMIDTS
CONDITORI**

ALGADE 15

Butik: Tlf. 105 . Café: Tlf. 2028

Selskabssmørrebrød leveres
dag og nat - C. 7075

Københavns Smørrebrød

HOTEL „ØSTERPORT“

Henrik Tholstrup

C. 2266 (5 ledn.)
Rigstelefon 350

157 senge

Poul Tholstrup

SMØR OG OST

Raadhustorvet

Roskilde

Telefon 106

VACUUM OIL COMPANY
SMØREOLIESPECIALISTER

KOSANGAS

Dansk Flaskegas Co. A/S

Hovedkontor: Vesterbrogade 10 . København V . Tlf. Central 9503*
Lager og værksted: Ingerslevsgade 60 . København V . Tlf. Eva 1481

Filialer:

Aarhus: Dansk Flaskegas Co. A/S, Søren Frichsvej 22, Aarhus, tlf. 1103-1104
Middelfart: Dansk Flaskegas Co. A/S, Middelfart, tlf. 129
Køge: Dansk Flaskegas Co. A/S, Køge, tlf. 850
Nykøbing F.: Dansk Flaskegas Co. A/S, Nykøbing F., tlf. 985

Forhandlere og depoter findes over hele landet. Nærmere oplysninger faas ved henvendelse til hovedkontoret eller filialer. **Knud Tholstrup**

DAMEHATTE

*Største og
eleganteste udvalg...*

A. MELBY

KØBMAGERGADE 39
TELF. C. 5776 & 10,904

Roskildensere køber deres

bøger og papir hos:

ARNOLD BUSCK

International Boghandel

Kjøbmagergade 49

Ligefor Regensen
Telefon Central 2453

C. J. Schledermann & Sønner

Murermestre og Entreprenører

JERNBETON

Telefon 122

Roskilde

VEJLE TEXTILFABRIK

C. Müller

VEJLE

VILLIAM KRISTENSEN

Tømrermester med maskinsnedkeri

Firmaet grundlagt 1887

TELEFON 257

ROSKILDE

AL FORSIKRING

ERIK CARSTENSEN

Algade 8 . Roskilde
Tlf. 1642

Statsanstalten for Livsforsikring.
Det kgl. octr. alm. Brandassurance Compagni

Forretning for :
Blikkenslagerarbejde,
Kobberdækning,
Gas, Vand, Sanitets- og
Centralvarmeinstallation

G. G. M. OLSEN (TRAUGOTT-OLSEN)
BLAAGAARDSSTRÆDE 7 . ROSKILDE . TLF.: *439

HOTEL „PRINSEN“

Roskilde 10 & 811

MAGLEKILDE

Maskinfabrik og Jernstøberi

Roskilde . Telefon 41

Centralvarme
Køleskabe
Støbegods
Jernkonstruktioner

Rosma

C. CHRISTIANSEN
Roskilde Madrasfabrik — Rosma Metalsenge-
fabrik

Roskilde

Tlf. 742

*Annoncer til udlandet ekspederes.
Betaling i dansk valuta.*

*

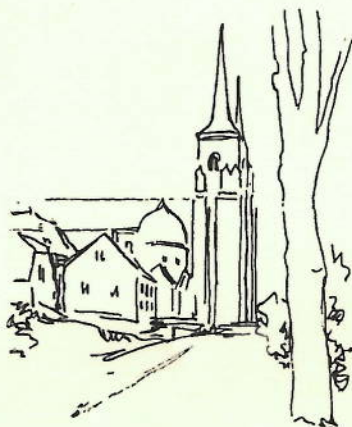
BENCKES ANNONCER

Østerbrogade 5 . Ø
Tlf. Øbro 9072 og 6218

INDHOLD

Rektor V. S. Lauritsen — Æresmedlem af Roskildenser-Samfundet	Side 1
Til Rektor V. S. Lauritsens gamle Elever og Venner	— 2
Lektor Morthorst — in memoriam	— 3
Stor Gave fra Overlæge Sjøberg	— 4
Fhv. Sognepræst L. P. S. Egerup (St. 86): Mit første Skoleaar	— 5
Redaktør cand. mag. Povl Engelstoft (St. 95): Aarets Jubilarer	— 10
Aarets Dimittender	— 13
Redaktør cand. mag. Povl Engelstoft (St. 95): Til de yngste	— 15
Kontingentet	— 15
Journalist Fru Lise Flindt-Nielsen (R. 33): Hyldest til lektor Werner	— 16
Ingeniør Hans Ejrnæs (St. 15): Toget	— 17
Gamle og unge Lærere — eller omvendt	— 20
Teaterinspektør Holger Rørdam (St. 12): Aand dør ikke	— 22
Roskildenser-Samfundets Aktører	— 23
Forsikringsinstruktør Ernst Willumsen (St. 28): Aandslivets Frøkorn	— 27
Roskildenser-Samfundets Dagbog	— 30
Roskildenser-Samfundets Regnskab	— 37
»Kildekalk«	— 40

Udgivet af Roskildenser-Samfundet.

Redaktør: Kirkegaardsinspektør Hans Rønø,
Graabrødrestræde 12, Roskilde.

Annonceekspedition: Direktør Erik Bencke,
Østerbrogade 5, København Ø.

Ekspedition: Forlagsboghandler Arnold Busck,
Købmagergade 49, København K.

HANS JØRGENSENS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN

